

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 22^{ον} | ΑΘΗΝΑΙ | 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1908 | ΑΡΙΘΜΟΣ 945

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

ΕΙΝΑΙ Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ του Πάσχα, ή σημαία της αγάπης, τὸ λάβαρον τῆς αὐταπαρήσεως, ὁ θρίαμβος τοῦ καλοῦ ἐπὶ τοῦ κακοῦ, τῆς ἀληθείας ἐπὶ τοῦ ψεύδους. Χριστὸς ἀνέστη. Ἄρα ἔγινεν ἀθάνατος. Ἄρα αἱ ἀρχαὶ καὶ αἱ ἰδέαι του ἐστερεώθησαν ὡς θεμέλια τοῦ νέου κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος, ἀρα δὲν θὰ ὑπάρχουν πλέον ἀρχοντες καὶ ὄχλοι, τύραννοι καὶ δούλοι, ἰσχυροὶ καὶ ταπεινοί, ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ἄλλὰ θὰ εἶναι ὅλοι ἴσοι, ἀδελφωμένοι μὲ τοὺς γλυκεῖς τῆς ἀγάπης δεσμούς, ἐνωμένοι εἰς ζῶην καὶ εἰς θάνατον κάτω ἀπὸ τὴν σημαίαν τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Χριστὸς ἀνέστη. Κρημνισθῆτε θρόνοι, πέσατε κατὰ γῆς οἱ ἰσχυροὶ καὶ υπερήφανοι καὶ οἱ ἀλαζόνες διὰ νὰ λάμψη ἐπάνω ἀπὸ τὰς κεφαλὰς σας ὁ θεῖος θρόνος τοῦ ἀναμορφωτοῦ τῆς γῆς, ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ὁποῖου καταναγάζονται οἱ κόσμοι καὶ φωτίζονται αἱ ψυχὰ καὶ τὰ πνεύματα τῶν λαῶν. Χριστὸς ἀνέστη! Δόξα εἰς τὸν Θεὸν, ὅστις ἔγινεν ἄνθρωπος καὶ ἐδοκίμασεν ὅλους τοὺς πειρασμούς καὶ ὑπέστη ὅλους τοὺς ἐξευτελισμούς καὶ ὑπεβλήθη εἰς ὅλα τὰ μαρτύρια, καὶ ἔγινεν ὁ τύπος καὶ ὁ ὑπογραμμὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁποῖος ὄφειλε νὰ εἶναι, διὰ νὰ ἔχη ἐπαξίως τὸν τίτλον τοῦ κυρίου τῆς γῆς. Χριστὸς ἀνέστη! Δόξα εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐκλαυσεν ὡς βρέφος καὶ ἔπαιξεν ὡς νήπιον καὶ ἐπίστευσεν εἰς τὴν ἀγάπην ὡς

παιδίον καὶ ἐπόθησε τὴν ζῶην ὡς ἔφηβος καὶ ἠγωνίσθη ὡς νέος καὶ ἐπάλασεν ὡς ἀνὴρ, διὰ νὰ ὑψωθῆ ἐπάνω ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ γίνῃ ἀρχὼν καὶ κύριος τοῦ κόσμου καὶ ἐδραιωτῆς τῆς Ἀγάπης ἐπὶ τῆς γῆς.

Χριστὸς Ἀνέστη! Διὰ νὰ χαθῆ ἡ κόλασις καὶ νὰ παταχθῆ ἡ ἀμαρτία καὶ ὁ κόσμος νὰ γίνῃ παράδεισος καὶ νὰ ματαιωθῆ τὸ ψεῦδος καὶ νὰ ἀναγεννηθῆ ἡ ἀνθρωπότης εἰς ἓνα κοινὸν ἐπίπεδον ἀρμονίας καὶ ὠραιότητος, ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς.

Ἄλλὰ ποῦ εἶναι ὁ κόσμος αὐτὸς τῆς ὠραιότητος καὶ ἀρμονίας, ὅπως ἐκείνος τὸν ὠνειρεύθη καὶ ὅπως ἡ ἀγάπη του τὸν ἔπλασε; Ποῦ εἶναι ἡ θρησκεία, ὅπως ἐκείνος τὴν ἐφαντάσθη καὶ τὴν ἐκήρυξε; Εὐρίσκεται ἀρὰ γε μέσα εἰς τοὺς ναοὺς, εἰς τοὺς ὁποῖους τὰς ἡμέρας αὐτὰς ὑμνεῖται καὶ δοξολογεῖται τὸ ὄνομά του; ἀφοῦ αὐτὸς ἐπίστευεν, ὅτι τόπος προσευχῆς ἦτο μόνον ὅπου ὑπῆρχαν ταπεινὰ πνεύματα καὶ ἀγαθαὶ ψυχὰ! Εὐρίσκεται εἰς τὰς καλύβας τῶν ταπεινῶν καὶ ἀμαθῶν καὶ πτωχῶν τῷ πνεύματι, ἀφοῦ ἡ πονηρία συνοδεῖ τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν ταπεινότητά των; Εὐρίσκεται εἰς τὰ μέγαρα τῶν μεγιστάνων καὶ τῶν κρατιῶν τῆς γῆς, ἀφοῦ ἐκείνος ἐκήρυξεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν ἀρχοντες καὶ κύριοι; Εὐρίσκεται εἰς τὰς ψυχὰς καὶ εἰς τὰ πνεύματα τῶν χρυσοστολιστῶν ἱερέων καὶ μοναχῶν, ἀφοῦ ἐκεῖνος ἐπάταξε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους διὰ τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὴν ὑποκρισίαν καὶ τὴν

πολυτέλειάν των; Εύρίσκεται εις τὰ πεδία τῶν μαχῶν, ἐκεῖ ὅπου ἐν ὀνόματί του χύνεται τόσον αἷμα, ἀφοῦ ἐκεῖνος ἀπηγόρευσε τὸ αἷμα καὶ ἐδί-
δαξε τὴν ἀνεξικακίαν; Ἀναμετρήσατε τὸν μακρὸν δρόμον τῆς θρησαείας τῶν εἴκοσι αἰ-
ῶνων καὶ ζητήσατε τὴν δύναμίν της; Τί ἂν ἐλύθησαν τὰ δεσμὰ δούλων, ὅταν τὰ κάτεργα βρῆθουν σήμερον ἀπὸ σιδηρᾶς ἀλύσεις δυστυχῶν, οἱ ὅποιοι ἐπίστευσαν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος καὶ ἐπαναστατοῦν κατὰ τῶν τυράννων; Τί ἂν ἐκρημνίσθησαν τὰ εἶδωλα καὶ οἱ ὠραῖοι θεοὶ ἐξε-
θρονίσθησαν, ἀφοῦ τὸ ψεῦδος βασιλεύει καὶ ὁ ἄνθρωπος λατρεύει ἑαυτὸν; Τί ἂν ἡ ἐκκλησία στεγάξει ἀπίστους καὶ αἱ προσευχαὶ ἐκπέμπονται ἀπὸ στόματα πονηρῶν; Τί ἂν τὰ σίδηρα τῶν γυναικῶν ἐθραύσθησαν, ἀφοῦ ἡ δύναμις τοῦ ἰσχυ-
ροτέρου μένει ἀκόμη νόμος των;

Καὶ δὲν ἐθυσιάσθη ἀρὰ γε εἰς μάτην ἓνας ἄν-
θρωπος καὶ δὲν ἐταπεινώθη ἄδικα ἓνας Θεός;

Κ. Παροῦν

Ἡ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΙΑΝ ΓΥΝΑΙΚΑ

ΠΙΝ εἶδα πολὺ ἀργά, ὕστερα ποῦ τὴν εἶχεν ἰδεῖ πλέον ὄλος ὁ κόσμος. Δὲν εἰξεύρω διατί δὲν σπεῖδω ποτέ, ὅταν πρόκειται νὰ γνω-
ρισθῶ με πρόσωπα ὑψηλὰ καὶ δὲν ἀγαπῶ νὰ ἀκολουθῶ τὸ ρεῦμα, τὸ ὅποιον κυλᾷ ἀκράτητον πρὸς τὸ νέον καὶ τὸ ἀγνωστον.

Ὅπως δὴποτε δὲν εἶμαι δυσαρεστημένη, διότι ἀφίνω νὰ περνᾷ ἡ πρώτη ἐφοδος τῶν πολλῶν καὶ νὰ λησμοινοῦνται αἱ πρῶται ἐντυπώσεις καὶ διαδόσεις, αἱ ὅποιαι κυκλοφοροῦν, σπανίως σύμ-
φωνοι μετὰ τὴν ἀλήθειαν.

Τί δὲν εἶχε λεχθῆ διατὴν νεάν πριγκήπισ-
σαν. Τὴν εἶχαν βγάλει ὀλόκληρον ἀπὸ ἓνα με-
ταλλωρυχείου χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων, τὴν εἶχαν στολίσει ὄλες ἢ νεράιδες τῶν παραμυ-
θιῶν μετὰ φορέματα πλεγμένα μετὰ διαμάντια καὶ μαργαριτάρια καὶ ἢ γοβίτσες της δὲν διέφεραν διόλου ἀπὸ τὸ γοβάκι ἐκεῖνο τῆς Χαλιμᾶς, ποῦ ἄφινεν ὀπίσω του εἰς κάθε βῆμα ρουμπίνια καὶ σμαράγδια καὶ κάθε εἶδους πετράδια πολυτίμα.

Τόσα εἶχαν λεχθῆ γιὰ τοὺς στολισμούς της καὶ τὰ πλούτη της, ὥστε σχεδὸν εἶχε λησμονηθῆ ὅτι ἡ νεὰ πριγκηποπούλα εἶναι ὠραία, μετὰ ὠραιό-
τητα ὄχι κούκλας, ὄχι ἀγάλματος, ἀλλὰ κατὰ περισσώτερον καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ὁραϊότητα ποῦ τὴν ἐμφυχώνει ἓνα πνεῦμα καλ-
λιεργημένον καὶ πλουτισμένον ἀπὸ γνώσεις καὶ μάθησιν καὶ δυναμωμένον μετὰ κρίσιν καὶ διαύ-

Ἡ Α. Υ. ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ

γειαν καὶ καθαρότητα θαυμαστήν. Ὁραϊότητα ποῦ τὴν κάμνει γοητευτικὴν μετὰ ὠραία ψυχὴ, στολισμένη μετὰ τοὺς ἀναφαιρέτους θησαυροὺς τῆς καλωσύνης καὶ τῆς εὐγενείας καὶ τοῦ ἀλη-
θινοῦ μεγαλείου. Ὁραϊότητα ποῦ τὴν περιβάλ-
λει ἓνα πλαίσιον κληρονομικῆς δόξης καὶ ἀθα-
νασίας καὶ ἀρχοντιᾶς ρωμαλέας καὶ ἰσχυρᾶς, ἀπὸ ἐκείνας ποῦ συνταράττουσιν καὶ συγκλονίζουν κόσμους καὶ λαοὺς.

Ἐγὼ εἶχα τὴν εὐτυχίαν νὰ τὴν ἰδῶ, νὰ τὴν γνωρίσω καὶ νὰ ἀπολαύσω τὰ λόγια της, τὰ φωτεινά, τὴν ὀμιλίαν της τὴν γοητευτικὴν, χωρὶς κανένα διαμάντι καὶ κανέναν θησαυρὸς ἀπὸ πολυτίμα πράγματα νὰ ἐπεσκίαζε τὸ φυ-
σικὰ εὐγενικὸν καὶ ἐμπνευσμένον κάλλος της.

Εἰς μίαν ὀμιλίαν, ὅπου εἶχαμεν διὰ τὴν Ἀ-
θηναίαν γυναῖκα, ὅπως τὴν ἀπεικόνισεν ὁ κ. Hochepied καὶ οἱ σοφοὶ μας τῶν Ἀθηνῶν, ἡ πριγκήπισσα Μαρία ἔδειξεν ὄλον τὸ τὰκτ καὶ τὴν λεπτότητα τῆς ἀντιλήψεως καὶ τὴν βαθυ-
τάτην κρίσιν μετὰ τὴν ὅποιαν ἀντιλαμβάνεται, καὶ κρίνει τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα τῆς νέας τῆς πατρίδος.

«Ὁ χαρακτηρισμὸς τὸν ὅποιον ἠκούσαμεν, εἶπε, καὶ ἀπὸ τὸν ξένον καὶ ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους σοφοὺς ἀναφέρεται εἰς τὴν τάξιν τῶν κοσμοπο-
λιτιδῶν γυναικῶν, καὶ ὄχι βεβαίως τῆς Ἀθη-
ναίας. Τοιαῦται γυναῖκες ὑπάρχουν εἰς ὄλας τὰς κοινωνίας, τὰς προηγμένας εἰς πολιτισμόν. Καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ ὑπάρχουν καὶ εἰς τὰς

Ἀθήνας, καὶ νὰ κάμνουν περισσοτέραν ἴσως ἐντύπωσιν ἀπὸ ἄλλου, ἀκριβῶς διὰ τὴν δια-
φορὰν, ἡ ὅποια ὑπάρχει μετὰ τὴν μητέρα καὶ τῶν ἄλλων.»

Αὕτη εἶναι ἡ ἰδική της κρίσις ἐπὶ τῶν κριτῶν καὶ ἡ ἰδική της ἀντίληψις διὰ τὴν Ἀθηναίαν γυ-
ναῖκα. Κρίσις σοφὴ, φωτεινὴ, χωρὶς περιττολογίας καὶ ἀναλύσεις ψυχολογικὰς καὶ μελέτας, εἰς τὰς ὁποίας οἱ Ἀθηναῖοι κριταὶ ἔπασαν ἔξω καὶ ἐφάνησαν κριταὶ ἄκριτοι.

Καὶ εἶμαι πολὺ εὐτυχής, διότι ἠμπορῶ νὰ θέσω εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μελέτης μου περὶ τῆς Ἀθηναίας γυναικὸς τὴν κρίσιν αὐτὴν τῆς νέας Ἑλληνίδος πριγκηπίσσης, ἡ ὅποια ἀποδίδει τὸ δίκαιον ὅπου πρέπει. Καὶ ἡ ὅποια ἠμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέτρον τῆς διανουσίας τῆς ἀντι-
λήψεώς της, ἀλλὰ καὶ τῆς καλῆς ἐντυπώσεως, τὴν ὅποιαν ἔκαμαν εἰς τὸ πνεῦμα της αἱ γυ-
ναῖκες τῶν Ἀθηνῶν.

Κ. Παροῦν

Αἱ Μικραὶ Μας Ἀμαρτίαι

ΑΝ ΚΑΙ ΕΠΕΡΑΣΕΝ ἡ Σαρακοστή ὅμως ἄς ἐξομολογηθῶ καὶ ἐγὼ μίαν μου ἁ-
μαρτίαν. Τὰ ἀδύνατα πλάσματα δὲν μποροῦν παρὶ νὰ ἔχουν, ἀφοῦ ἁμαρτία θὰ εἴπῃ ἀδυνα-
μία νὰ ἀντισταθῆ κανεὶς εἰς τὸ κακόν. Καὶ μᾶς εἶπαν τόσον πολὺ ὡς τώρα ὅτι εἴμεθα ἀδύνατοι, ὥστε πολλὰ ἀπὸ ἡμᾶς τὸ ἐπίστευσαν καὶ ἀφέ-
θησαν μετὰ πολλὴν τῶν εὐχαριστήσιν εἰς κάποιους μικροὺς κατηφόρους, εἰς τοὺς ὁποίους γλυστοῦν εὐκόλα ὅσοι δὲν ἔχουν κεφάλι δυνατὸν.

Τὸ κακὸ εἶναι ὅτι εἴμεθα ἀδύνατοι πρὸ πάν-
των μετὰ τὸν ἑαυτὸν μας καὶ οἱ ἄνδρες ἀκριβῶς αὐτῆς τῆς ἀδυναμίας μας ἐπωφελοῦνται, ὄχι διὰ νὰ μᾶς συνδράμουν καὶ μᾶς βοηθήσουν, ἀλλὰ γιὰ νὰ μᾶς σπρώξουν εἰς τὸ κακόν.

Αὐτὲς τῆς ἡμέρας τῶν συναναστροφῶν καὶ διασκεδάσεων ἐψυχολόγησα πολὺ τὸν ἑαυτὸν μου εἰς τὸ ζήτημα αὐτό. Δὲν εἶμαι ἔμμορφη. Τὸ ξέρω. Καὶ ὅμως ὁ πρῶτος κύριος ποῦ μοῦ εἶπεν ὅτι εἶμαι ὠραία, ἔγινεν ἀμέσως ὁ καλλίτερός μου φί-
λος. Ἐμμεῖνα μαζὺ του ὄλο τὸ βράδν τῆς συνα-
ναστροφῆς, ἐπίστευα ὅτι πραγματικῶς ἤμουν ὠραία καὶ ὅταν ἔπειτα ἐλήγη νὰ κοιμηθῶ, μοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἤκουα ἀκόμη εἰς τὰ αὐτιά μου τὴν μουσικὴν τῆς φράσεως, εἰσθε ὠραία. Τὰ λόγια αὐτά, ὁμολογῶ, ὅτι μετὰ εἶχαν μεθύσει, ὅτι μετὰ εἶχαν κάμει νὰ αἰσθάνωμαι φρικιάσεις χαρᾶς, νὰ ὄνειρευθῶ εὐτυχίας καὶ θριάμβους τοὺς ὁποίους οὔτε εἶχα λάβει τὸν κόπον νὰ φαντα-
σθῶ καὶ συλλογισθῶ ἕως τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Ἄλλ' ἂν ὁ κύριος ἐκεῖνος μετὰ εὕρισκεν ὠραίαν φυσικὰ θὰ με ἐθαύμαζε. θὰ με ἐσυμπαθοῦσε, θὰ με ἀγαποῦσεν. Ἴσως θὰ ἤρχετο μάλιστα πρῶι, πρῶι νὰ με ζητήσῃ ἀπὸ τὴν μητέρα μου. Ἐσκέ-
φθηκα ἀμέσως ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐνδυθῶ ὠραία, νὰ φανῶ εὐθυμὴ καὶ εὐχαριστημένη, καὶ νὰ γίνω ὠραιότερα ἀκόμη ἀπὸ τὸ βράδν τοῦ χοροῦ.

Ὅταν ἀντίκρυσα τὸν καθρέπτη μου, αἰσθάν-
θηκα ἓνα μικρὸ ρίγος φόβου, ἀγωνίας καὶ ἀπο-
γοητεύσεως. Ὁ καθρέπτης μου εἰλικρινέστερος τοῦ ἀγνώστου κυρίου, μοῦ ἔλεγεν ὅτι εἶμαι ἄσχη-
μη. Ἀλλὰ σιγὰ, σιγὰ ἤρχισα νὰ συνειθίζω μετὰ τὸ πρόσωπό μου, νὰ τὸ βρίσκω ὑποφερτό. Ἄν ἐνδύομην ὠραία καὶ ἐπεριποιούμην τὸν ἑαυτὸν μου, θὰ ἐγινόμην βέβαια ἔμμορφη.

Εἰς τὸ συρτάρι μου ὑπῆρχαν τριακόσiai δραχ-
μαί, ἡ σύνταξις μας τοῦ μηνός, μετὰ τὴν ὅποιαν ἐξούσαμεν ἐγὼ καὶ ἡ μητέρα μου καλὰ, ἀφότου ἐχάσαμεν τὸν πατέρα μου.

Ἐπῆρα τὰς τριακοσίας δραχμὰς καὶ τὰς ἐξώ-
δευσα ὄλες εἰς τὰ μαγαζιά. Ἀπὸ τὴν κ. Στίνη ἐπῆρα μυρωδιὰς, σαπούνια, λευκὰ καὶ κόκκινα καλλωπιστικά καὶ ἓνα μαῦρο κραϊόνι. Εἰς τοῦ Τσάτσου ἐπαρήγγειλα μία ρόμπα τοῦ σπιτιοῦ, ἓνα φόρεμα καὶ ἓνα καπέλλο.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας στολισμένη, ἀσπρισμένη καὶ μετὰ κόκκινα μάγουλα, μέσα εἰς μετὰ ρόμπα τριανταφυλλὰ ἐδεχόμην τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ κυ-
ρίου τῆς συναναστροφῆς. Εἶχεν ἔλθει μαζὺ μετὰ ἓνα θεῖο μου γρυνιάρη, ἀπότομο, σκαιό. Εὐθύς ποῦ με ἀντίκρυσεν ὁ θεῖος μου ἔμεινε σὰν ἀπο-
σβολωμένος. Ὁ κύριος ἐμεδίασε περιπαικτικὰ καὶ ὁ θεῖος μου ἐφώνησε μετὰ τὴν συνειθισμένην ἀθυροστομίαν του: «Τρέξε νὰ πλυθῆς, ἡ ἀπο-
κρῆς ἐπέρασεν».

Ἐγὼ ἐφυγα ντροπιασμένη, χωρὶς νὰ ξέρω οὔτε ποῦ πηγαίνω οὔτε τί ἔκανα. Πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς σάλας ἔπεσα ἐπάνω εἰς ἓνα καναπέ. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἄκουσα τὸν ξένο κύριο νὰ λέγῃ πρὸς τὸν θεῖο μου. Ἡ καυμένη εἶναι ἄσχημοῦλα. Καὶ ἐπιτρέπεται εἰς τῆς ἄσχημης νὰ διορθώ-
νουν τὰ λάθη τῆς φύσεως.

Ἐκατάπια τα δάκρυνά μου, ἔτρεξα καὶ ἐπέ-
ταξα τὰ ἀσπράδια, τὰ κοκκινάδια καὶ τὴν τρι-
ανταφυλλὰ ρόμπα, καὶ ἔμμεῖνα ὅπως ἤμουν καὶ πρὶν, δηλαδὴ ἄσχημη, ἀλλ' ὄχι γελοία. Ὅλον τὸν μῆνα αὐτὸν θὰ κάμωμεν σαρακοστή, γιὰτὶ ἐχρειάσθη νὰ προεξοφλήσω ἓνα μῆνα καὶ νὰ οἰκονομήσω ἀπὸ τὴν τροφήν μας τῆς τρια-
κόσιες δραχμὰς τῆς τουαλέττας μου. Αὕτη ἦταν ἡ ἁμαρτία μου, ἁμαρτία ἀδυναμίας, τὴν ὅποιαν ἐξομολογοῦμαι διὰ νὰ συγχωρηθῆ καὶ νὰ χρη-
σιμεύσῃ ὡς μάθημα εἰς ἄλλας.

Ἄμαρτωλή.

Τὸ Προεδρεῖον: Ἡ τετάρτη ἐξ ἀριστερῶν ἡ Πρόεδρος, κόμησσα Spalletti. Ἡ τρίτη πρὸς τὰ ἀριστερά, ἡ γνωστὴ συγγραφεὺς κυρία Δώρα Μελεγάρη.

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΙΤΑΛΙΔΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΗΜΟΝ αἴθουσαν τῶν Οραζι καὶ Κυριαζι τοῦ Καπιτωλίου ἔγεινε χθὲς ἡ ἑναρξίς τοῦ Ἀ' Ἐθνικοῦ Συνεδρίου τῶν γυναικῶν τῆς Ἰταλίας. Εἶναι ἴσως τὸ πρῶτον γυναικεῖον εἰς τὸν κόσμον Συνεδρίον, εἰς τὸ ὁποῖον μετέχουν ἐπίσημως οἱ ἐπιφανεῖς πολιτικοὶ ἄνδρες καὶ ἡ ἀρχαία ἀριστοκρατία τῆς χώρας μετ' αὐτὴν τὴν Βασίλισσαν Ἑλένην ὡς Ὑψηλὴν τοῦ Συνεδρίου προστάτιδα καὶ μετ' αὐτὴν τὴν ἐξαδέλφην τοῦ Βασιλέως, τὴν πριγκίπισσαν Λετίτσια, ἐπίτιμον τοῦ Συνεδρίου Πρόεδρον.

Ἡ Ἰταλία εἶναι ἡ χώρα, ἡ ὁποία προσδεύει μὲ ἄλλατα, καὶ τῆς ὁποίας οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ὄχι μόνον δὲν ἐπιμένουν εἰς τὰς παλαιὰς ἰδέας τῆς ρουτίνας, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐπιφανέστεροι ἐξ αὐτῶν τάσσονται ἀνεπιφυλάκτως καὶ ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς χειραφετήσεως ἀκόμη τῆς γυναικός.

Πέρυσι ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Ἰταλίας κ. Λουτζι, ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγαλοφυστέρους πολιτικούς τῆς Εὐρώπης, ἐδήλωσεν ἀνεπιφυλάκτως τὴν ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς χειραφετήσεως τῶν γυναικῶν γνώμην του, καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ἔπλεξε τὸν πανηγυρικὸν τῆς γυναικειᾶς δράσεως ἀνὰ τὸν κόσμον.

Χθὲς ὁ δῆμαχος τῆς Ρώμης κ. Νάθαν ἐκήρυξε τὴν ἑναρξιν τοῦ Συνεδρίου μετ' λόγια ἐνθουσιώδη καὶ ἐκφράσεις θαυμασμοῦ διὰ τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει ὅλα τὰ ζητήματα, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ζωὴν τῆς γυναικός, ὡς παράγοντος τῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς προόδου, ὡς νέου στοιχείου συντελοῦντος εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῆς ἀν-

θρωπότητος, ὡς μεταρρυθμιστρίας δυνάμεως ὑπερόχου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀναλλοιώτων νόμων τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητος.

Τὸν δῆμαρχον διαδέχεται ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Ρανα, φανατικὸς καὶ αὐτὸς θιασώτης τῆς γυναικειᾶς προόδου. Ὅμιλεῖ περὶ τῆς ἀρχαίας μεγάλης Ἀρκαδικῆς ποιητρίας Corilla Olimpica, ἡ ὁποία ἐστέφθη εἰς τὸ Καπιτώλιον καὶ ἐξακολουθεῖ λέγων « Ἀπὸ τὴν Λουίζαν Lanfalice καὶ τὴν Ἀδελαΐδα Καϊρόλη, τὸ ἰδεώδες τῶν εὐγενῶν ψυχῶν ὑπῆρξεν ἡ πατρίς, ἡ ἐλευθερία, ἡ ἀνεξαρτησία. Εἰς τὰς παραδόσεις, εἰς τὰ γράμματα, εἰς τὰς οἰκογενειακὰς ἀναμνήσεις, εἰς τὰς ἡμέρας τῆς καταπτώσεως καὶ τοῦ πένθους, αἱ γυναῖκες εἶναι παρήγοροι, ἰσχυραὶ, καλαί, ἐνισχύουν τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀλήθειαν, κεντρίζουν τὸ αἶσθημα καὶ τὴν φιλοτιμίαν, ζωογονοῦν τὴν ἐλπίδα, θυσιάζουν ἑαυτὰς καὶ τὰ παιδιὰ των, ὄνειροπολοῦν ἓνα ἰδανικόν. Ὅ,τι θέλουν, καὶ θέλουν πάντοτε τὸ καλόν, τὸ ἐπιδιώκουν καὶ τὸ ἐπιτυγχάνουν. (Χειροκροτήματα).

Ὅταν ἡ ἔνωσις τῆς πατρίδος ἐπετελέσθη, εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς νομοθεσίας καὶ τῆς πολιτικῆς ταξινομήσεως, ἡ γυναικα λησμονεῖται. Τὸ Ρωμαϊκὸν ἰδεώδες: domo mansit, lanam fecit ἀναγεννᾶται δι' αὐτὴν καὶ εἰς αὐτὸ ἀναπαύεται ὡς τελεία μητέρα καὶ μορφώτρια. Ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν τὸ ἰδεώδες αὐτὸ μόνον νὰ ἀρκῆ σήμερον εἰς τὴν ἀναγεννηθεῖσαν Ἰταλίαν, εἰς τοὺς νέους ὄρους τῆς οἰκονομικῆς

ζωῆς, ἀπέναντι τῆς ὁποίας αἱ γυναῖκες εὐρέθησαν πρὸ τοῦ ἀπειλητικοῦ προβλήματος τοῦ μέλλοντος....

Καὶ ἡ δράσις των ἤρchiσε μεγάλη, λογικὴ καὶ ἐπιβλητικὴ. Τὰ γράμματα καὶ ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ λαοῦ τῆς ὀφείλουν πολλά. Ἡ μεταρρυθμισις τῶν προγραμμάτων ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον, ἡ ἐπαγγελματικὴ καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ μόρφωσις, ἡ ἀναγέννησις τῶν παλαιῶν γυναικειῶν τεχνῶν, ἡ φιλανθρωπία εἰς ὅλους τοὺς κλάδους, ἡ διὰ νομοθετικῶν μέτρων προστασία τῆς ἐργατικῆς, ὁ κανονισμὸς τῶν ἐργασίμων ὥρων, ἡ ἰσχυρὰ καὶ ἀξιοπρεπὴς πάλη καὶ νίκη τῆς ζωῆς, ἡ εὐεργετικὴ καὶ δικαία τοῦ κώδικος τροποποίησις ὀφείλονται εἰς τὴν γυναῖκα τὴν σημερινήν, ἡ ὁποία ἀγωνίζεται ἀγῶνα λογικόν, δίκαιον, ἀγῶνα ἔθνικόν καὶ εὐεργετικόν, συμπληροῦσα τὰ κενά, τὰ ὁποία ἀφήκεν ὀπίσω τῆς ἡ νομοθετικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐργασίας τοῦ ἀνδρός....

Ἡ συνάθροισις αὐτὴ τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς θελήσεως, αἱ ὁποιαὶ ἀδελφώθησαν εἰς τὴν πάλην ὑπὲρ τοῦ καλοῦ, εἰς τὴν διεκδίκησιν ὑψηλῶν ἰδεῶδων, εἰς τὴν ἐπιθυμίαν εὐγενεῶν δράσεως, παρουσιάζει μίαν παράδοξον ἀντίθεσιν μετ' τὸ ἐδῶ παρελθόν, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀντίθετον πρὸς τὴν πολιτικὴν ἰσότητα τῶν φύλων.... Ἀλλ' ἡ ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος δὲν μᾶς φοβίζει.... ἔστω καὶ ἂν ὅλα τὰ πρὸς συζήτησιν προβλήματα δὲν λυθῶσιν ὀριστικῶς.

Εἰς τὰς χλοεράς ἐκτάσεις τῶν ρωμαϊκῶν ἀγρῶν θαυμάζομεν τὸ σφαιροειδὲς λευκὸν ἄνθος, τὸ ὁποῖον ὁ ἀνεμος κτυπᾷ, ἀλλὰ δὲν ξεριζοῦναι, διότι σκορπίζει τὰ μικρὰ του μόρια, τα ὁποῖα τὸ πολλαπλασιάζουν καὶ ἐξαπλώνουν τοὺς σπόρους του καὶ εἰς τὰς πλέον ἀπομακρυσμένας γωνίας τῆς γῆς.

Ὑπὸ τοὺς οἰωνοὺς τοιαύτης ἐπιτυχίας καὶ μεταδόσεως τῶν ἰδεῶν ἐγκαινιάζονται, Μεγαλειότητι, αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου τούτου, ἐδῶ, παρὰ τὸν βωμὸν τῆς θεᾶς Giuitturina, φύλακος τῶν αἰωνίως δροσερῶν καὶ λαμπρῶν ναμάτων

Ἡ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΛΕΤΙΤΣΙΑ, ἐπίτιμος Πρόεδρος

τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους τῆς Ἀγορᾶς, ὑπὸ τὸ ἑνδοξον ὄνομα τῆς Μεγαλειότητός Σου, τὸ ὁποῖον λαμπρύνουν αἱ γλυκύτεραι οἰκογενειακαὶ ἀρεταὶ καὶ αἱ εὐγενέστεραι βλέψεις πρὸς τὰ ὕψιστα τῶν ἰδανικῶν».

Μετὰ τὸν κ. Ὑπουργόν, ἡ Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου κόμησσα Σπαλλέτη, ἐν μέσῳ θρησκευτικῆς σιγῆς, λαμβάνει τὸν λόγον καὶ εὐχαριστεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ Συνεδρίου ὅλους τοὺς ὀπωσδήποτε συντελέσαντας εἰς τὴν ἐπιτυχή συγκρότησιν αὐτοῦ. Ἐκθέτει ἔπειτα τοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι ἐπροκάλεσαν τὴν σύγκλησιν τοῦ Συνεδρίου. Μᾶς ἐρωτοῦν, εἶπε, διατὶ δὲν ἐργαζόμεθα ἀθορύβως, ἀλλὰ συγκαλοῦμεν Συνεδρία. Κάθε ἐποχὴ ἔχει καὶ τὰς ἀπαιτήσεις της καὶ τὰς στιγμὰς της εἰς τὴν ζωὴν τῶν λαῶν. Καὶ εἰς ἡμᾶς ἐφάνη ὅτι ἐφθασεν ἡ ὥρα τῆς ζωῆς τῆς γυναικός, καθ' ἣν ὀφείλει αὐτὴ νὰ κηρύξη με-

γαλοφώνως τὰς ἰδέας τῆς καὶ τὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας καὶ ἡ κοινωμία καὶ ἡ οἰκογένεια θὰ προσδοκοῦν ἀπὸ τὴν ὁσημέραι κραταιουμένην περισσότερον γυναικείαν ἐξέγερσιν.

« Ἀφ' οὗτου αἱ κοινωνικαὶ κατακτήσεις εἶναι δικαίωμα, εἶναι ἐπίσης καθήκον νὰ τὰς κάμνω-μεν ὠφελίμους εἰς εὐρύτερον κύκλον. Ὁ φεμινισμός μας δὲν σημαίνει πόλεμον. ὡς πολλοὶ νομίζουν, ἀλλ' ἐπιδιώκει τὴν εἰσιν τῶν τάξεων, καὶ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν προνομιούχων καὶ τῶν εὐτυχεστέρων ὑπὲρ τῶν ἀτυχεστέρων καὶ τῶν ἀδικημένων.

« Ἐὰν ζητοῦμεν διὰ τὴν γυναῖκα δικαίωματα ἰσότητος καὶ ἐλευθερίας, εἶναι διότι τὴν βλέπομεν ἑτοιμὴν νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποία ὁ νεώτερος πολιτισμός τῆς ἐπιβάλλει, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ ἀρνηθῆ ὅτι ὑπῆρξε καὶ εἶναι ὁ ὠραιότερος τίτλος τῆς δόξης τῆς: τὴν μητρότητα καὶ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ ἀνδρός. Διότι εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ὀπίσω ἀπὸ κάθε μεγάλου καὶ ἐπιφανῆ ἀνδρα ὑπάρχει μία μεγάλη γυναῖκα, ἡ ὁποία ἐμπνέει καὶ διδάσκει καὶ ἐνισχύει εἰς τὸν δύσκολον δρόμον τοῦ καλοῦ.

« Ἡμεῖς δὲν ἐρχόμεθα νὰ κρημνίσωμεν, ἀλλὰ νὰ οἰκοδομήσωμεν. Τὸ ἔργον μας δὲν εἶναι μόνον ἔργον πολιτισμοῦ καὶ προόδου, ἀλλ' ἁρμο-νίας καὶ εἰρήνης, διότι ἐργαζόμεθα διὰ τὴν ἐξύψωσιν τῆς γυναικός, ἐπιζητοῦμεν τὴν ἐξύψωσιν αὐτῆς τῆς κοινωμίας».

Μετὰ ταῦτα ἰστόρησε τὰ κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ ἀπὸ δεκαετίας λειτουργούντος Ἐθνικοῦ Συμβουλίου* εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλεται ἡ ἰδέα τοῦ Διεθνούς Συνεδρίου τῶν Γυναικῶν καὶ εἶπεν ὅτι εἰς αὐτὸ προσεκλήθησαν καὶ ἔλαβον μέρος αἱ γυναικες πάσης τάξεως, πάσης θρησκείας καὶ παντοίων ἰδεωδῶν. Μόνον ἡ πολιτικὴ τῶν κομμάτων δὲν ἔχει θέσιν εἰς τὸ Ἐθνικὸν αὐτὸ Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχανεν ὅλην τὴν δύναμιν καὶ σπουδαιότητά του τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θὰ ἀνεμυγνύετο εἰς τὴν πολιτικὴν ὑπὲρ ταύτης ἡ ἐκείνης τῆς πολιτικῆς μερίδος . . . .

Μετὰ ταῦτα ἡ κόμησσα Spalletti ὑποκλινομένη πρὸ τῆς Βασιλίσσης λέγει: Κυρίαί. Ἐν ὀνόματι τῆς Α. Μεγαλειότητος τῆς Βασιλίσσης, ἡ ὁποία ἔδειξε τόσον εὐγενὲς ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ Συνεδρίου, κηρύσσω τὴν ἑναρξιν αὐτοῦ.

Μαρία Τερέζα Λιπόντι

*Εἰς τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον τῶν Γυναικῶν, τὸ προεδρευόμενον ἀπὸ τῆς λαίδης Αβερ. εεῦ μετέχει καὶ τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῶν Ἑλληνίδων, εἰς τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἀντιπροσωπεύωται πάντα τὰ ἐν Ἑλλάδι λειτουργούντα γυναικεία σωματεία, καὶ τῶν ὁποίων τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς προέδρους τῶν Τμημάτων τῆς Ἑρώσεως τῶν Ἑλληνίδων καὶ τὰς Προέδρους καὶ γραμματεῖς τῶν λοιπῶν σωματείων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΜΥΡΟΛΟΓΙ ΤΗΣ ΦΩΚΙΑΣ

Κάτω ἀπὸ τὸν κρημνόν, ὅπου βρέχουν τὰ κύματα, ὅπου κατέρχεται τὸ μονοπάτι, τὸ ἀρχίζον ἀπὸ τὸν ἀνεμόμυλον τοῦ Μαμογιάννη, ὅπου ἀντικρύζει τὰ Μνημούρια, καὶ δυτικῶς δίπλα εἰς τὴν χαμηλὴν προεξοχὴν τοῦ γυαλοῦ, τὴν ὁποίαν τὰ μαγκόπαιδα τοῦ χωρίου, ὅπου δὲν παύουν ἀπὸ πρωίας μέχρι ἐσπέρας, ὅλον τὸ θέρος νὰ κολυμβοῦν ἐκεῖ τριγύρω, ὀνομάζουν τὸ Κοχύλι — φαίνεται νὰ ἔχη τοιοῦτον σχῆμα — κατέβαινε τὸ βράδυ-βράδυ ἢ γρηά Λούκαινα, μία χαροκαμμένη πτωχὴ γραῖα, κρατοῦσα ὑπὸ τὴν μασχάλην μίαν ἀβασταγὴν, διὰ νὰ πλύνῃ τὰ μάλλινα σινδόνια τῆς εἰς τὸ κύμα τὸ ἀλμυρὸν, εἶτα νὰ τὰ ξεγλυκάνῃ εἰς τὴν μικρὰν βρύσιν, τὸ Γλυφονέρι, ὅπου δακρύζει ἀπὸ τὸν βράχον τοῦ σχιστολίθου, καὶ χύνεται ἡρέμα εἰς τὰ κύματα. Κατέβαινε σιγὰ τὸν κατήφορον, τὸ μονοπάτι, καὶ μὲ ψιθύρου φωνὴν ἔμελλεν ἐν πένθιμον μυρολόγι, φέρουσα ἅμα τὴν παλάμην εἰς τὸ μέτωπόν της, διὰ νὰ σκεπάσῃ τὰ ὄμματα ἀπὸ τὸ θάμβος τοῦ ἡλίου, ὅπου ἐβασίλευεν εἰς τὸ βουνὸν ἀντικρῦ, καὶ αἱ ἀκτίνες του ἐθώπευον κατέναντί της τὸν μικρὸν περίβολον καὶ τὰ μνήματα τῶν νεκρῶν, πάλλευκα, ἀσβεστωμένα, λάμποντα εἰς τὰς τελευταίας του ἀκτίνας.

Ἐνθυμείτο τὰ πέντε παιδιὰ της, τὰ ὁποία εἶχε θάψῃ εἰς τὸ ἀλῶν ἐκεῖνο τοῦ χάρου, εἰς τὸν κήπον ἐκείνου τῆς φθοράς, τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο πρὸ χρόνων πολλῶν, ὅταν ἦτο νέα ἀκόμη. Δύο κοράσια καὶ τρία ἀγόρια, ὅλα εἰς μικρὰν ἡλικίαν τῆς τὰ εἶχε θερίσει ὁ χάρος ὁ ἀχόρταστος.

Τελευταίον ἐπῆρε τὸν ἀνδρα τῆς, καὶ τῆς εἶχον μείνῃ μόνον δύο υἱοί, ξευτευμένοι τώρα· ὁ εἰς εἶχεν ὑπάγει, τῆς εἶπον, εἰς τὴν Αὐστραλίαν, καὶ δὲν εἶχε στείλῃ γράμμα ἀπὸ τριῶν ἐτῶν αὐτῆ δὲν εἴξερε τί εἶχεν ἀπογεῖνῃ· ὁ ἄλλος ὁ μικρότερος ἐταξείδενε μὲ τὰ καράβια ἐντὸς τῆς Μεσογείου, καὶ κάποτε τὴν ἐνθυμείτο ἀκόμη· τῆς εἶχε μείνῃ καὶ μία κόρη, ὑπανδρευμένη τώρα μὲ μισὴ δωδεκάδην παιδιὰ.

Πλησίον αὐτῆς ἡ γρηά Λούκαινα ἐθήτενε τώρα, εἰς τὸ γῆρας τῆς, καὶ δι' αὐτὴν ἐπέγαινε τὸν κατήφορον, τὸ μονοπάτι, διὰ νὰ πλύνῃ τὰ χράμια καὶ ἄλλα διάφορα σκουτιὰ εἰς τὸ κύμα τὸ ἀλμυρὸν, καὶ νὰ τὰ ξεγλυκάνῃ στὸ Γλυφονέρι.

Ἡ γραῖα ἔκυψεν εἰς τὴν ἄκρην χθαμαλοῦ, θαλασσοφαγμένου βράχου, καὶ ἤρχιζε νὰ πλύνῃ τὰ ρούχα. Δεξιὰ τῆς κατήρχετο ὁμαλώ-

τερος πλαγιαστός, ὁ κρημνὸς τοῦ γηλόφου, ἐφ' οὗ ἦτο τὸ Κοιμητήριον, καὶ εἰς τὰ κλίτη τοῦ ὁποίου ἐκυλίντο ἀενάως πρὸς τὴν θάλασσαν τὰ πανδέγμονα, τεμάχια σαπρῶν ξύλων ἀπὸ ξεχώματα, ἦτο ἀνακομιδὰς ἀνθρωπίνων σκελετῶν λείψανα ἀπὸ χρυσὲς γόβες ἢ χρυσοκέντητα ὑποκάμισα νεαρῶν γυναικῶν, συνταφέιντα ποτὲ μαζί των, βοστρυχοὶ ἀπὸ κόμας ξανθὰς, καὶ ἄλλα τοῦ θανάτου λάφυρα. Ἐπὲρ τῆς κεφαλῆς του, ὀλίγον πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐντὸς μικρὰς κρυπτῆς λάκκας, παραπλεύρως τοῦ Κοιμητηρίου εἶχε καθίσῃ νεαρὸς βοσκὸς, ἐπιστρέφων μὲ τὸ μικρὸν κοπάδι του ἀπὸ τοὺς ἀγρούς, καὶ χωρὶς ν' ἀναλογισθῆ τὸ πένθιμον τοῦ τόπου, εἶχε βγάλει τὸ σουραῦλι ἀπὸ τὸ μαρσίπιόν του, καὶ ἤρχισε νὰ μέλπη φαιδρὸν ποιμενικὸν ἄσμα. Τὸ μυρολόγι τῆς γραίης ἐκόπασεν εἰς τὸν θόρυβον τοῦ αὐλοῦ, καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τοὺς ἀγρούς τὴν ὥραν ἐκείνην — εἶχε δύσει ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἥλιος — ἤκουον μόνον τὴν φλογέραν, καὶ ἐκύτταζον νὰ ἴδωσι ποῦ ἦτο ὁ αὐλητής, ὅστις δὲν ἐφαίνετο, κρυμμένος μεταξὺ τῶν θάμνων, μέσα εἰς τὸ βαθὺ κοίλωμα τοῦ κρημνοῦ.

Μία γολέττα ἦτο σηκωμένη στὰ πανιά, καὶ ἔκαμνε βόλτες ἐντὸς τοῦ λιμένος. Ἀλλὰ δὲν ἔπαιρναν τὰ πανιά της, καὶ δὲν ἔκαμπε ποτὲ τὸν κάβο τὸν δυτικόν. Μία φώκη, βόσκουσα ἐκεῖ πλησίον, εἰς τὰ βαθειὰ νερά, ἤκουσεν ἴσως τὸ σιγαλὸν μυρολόγι τῆς γραίης, καὶ ἐθέληθη ἀπὸ τὸν θορυβώδη αὐλὸν τοῦ μικροῦ βοσκοῦ, καὶ ἦλθε παραέξω, εἰς τὰ ῥηχά, καὶ ἐτέρπετο εἰς τὸν ἦχον, καὶ ἐκινίετο εἰς τὰ κύματα. Μία μικρὴ κόρη, ἦτο ἡ μεγαλειτέρα ἐγγονὴ τῆς γραίης, ἡ Ἀκριβοῦλα, ἐννέα ἐτῶν, ἴσως τὴν εἶχε στείλει ἡ μάνα της, ἢ μάλλον εἶχε ξεκλεφθῆ ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν ἐπιτήρησίν της, καὶ μαθούσα ὅτι ἡ μάμμη εὐρίσκετο εἰς τὸ Κοχύλι, πλύνουσα εἰς τὸν αἰγιαλόν, ἦλθε νὰ τὴν εἴρῃ, διὰ νὰ παίξῃ ὀλίγον εἰς τὰ κύματα. Ἀλλὰ δὲν ἤξευρεν ὅμως πότεν ἤρχιζε τὸ μονοπάτι, ἀπὸ τοῦ Μαμογιάννη τὸν μύλον, ἀντικρῦ στὰ Μνημούρια, καὶ ἅμα ἤκουσε τὴν φλογέραν, ἐπῆγε πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ ἀνεκάλυψε τὸν κρυμμένον αὐλητὴν, καὶ ἀφοῦ ἐχόρτασε ν' ἀκούῃ τὸ ὄργανόν του καὶ νὰ καμαρώνῃ τὸν μικρὸν βοσκόν, εἶδεν ἐκεῖ που, εἰς τὴν ἀμφιλύκην τοῦ νυκτώματος, ἐν μικρὸν μονοπάτι, πολὺ ἀπὸ τομον, πολὺ κατηφορικόν, καὶ ἐνόμισεν ὅτι αὐτὸ ἦτο τὸ μονοπάτι, καὶ ὅτι ἐκεῖθεν εἶχε κατέλθῃ ἡ γραῖα μάμμη τῆς· καὶ ἐπῆρε τὸ κατηφορικὸν ἀπὸ τομον μονοπάτι διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν αἰγιαλὸν νὰ τὴν ἀνταμώσῃ. Καὶ εἶχε νυκτώσει ἤδη.

Ἡ μικρὴ κατέβη ὀλίγα βήματα κάτω, εἶτα εἶδεν ὅτι ὁ δρομίσκος ἐγένετο ἀκόμη πλέον ἀπὸ κρημνός. Ἐβαλε μίαν φωνὴν, καὶ ἐπροσπάθει ν'

ἀναβῆ, νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω. Εὐρίσκετο ἐπάνω εἰς τὴν ὄφρυν ἐνὸς προεξέχοντος βράχου, ὡς δύο ἀναστήματα ἀνδρὸς ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Ὁ οὐρανὸς ἐσκοτείνιαζε. σύννεφα ἐκρυπταν τὰ ἄστρα, καὶ ἦτον στὴν χάσιν τοῦ φεγγαριοῦ. Ἐπροσπάθησε καὶ δὲν εὐρίσκε πλέον τὸν δρόμον πότεν εἶχε κατέλθῃ. Ἐγύρισε πάλιν πρὸς τὰ κάτω, καὶ ἐδοκίμασε νὰ καταβῆ. Ἐγλίστρησε καὶ ἔπεσε, μπλοῦμ! εἰς τὸ κύμα. Ἦτο τόσον βαθὺ ὅσον καὶ ὁ βράχος ὑψηλός. Δύο ὄργυιες ὡς ἔγγιστα. Ὁ θόρυβος τοῦ αὐλοῦ ἔκαμε νὰ μὴ ἀκουσθῇ ἡ κραυγὴ. Ὁ βοσκὸς ἤκουσεν ἕνα πλαταγισμὸν, ἀλλὰ ἐκείθεν ὅπου ἦτο, δὲν ἐβλεπε τὴν βάσιν τοῦ βράχου καὶ τὴν ἄκρην τοῦ γυαλοῦ. Ἄλλως δὲν εἶχε προσέξει εἰς τὴν μικρὰν κόρην καὶ σχεδὸν δὲν εἶχεν αἰσθανθῆ τὴν παρουσίαν της.

Καθὼς εἶχε νυκτώσει ἤδη, ἡ γραῖα Λούκαινα εἶχε κάμει τὴν ἀβασταγὴν τῆς, καὶ ἤρχισε ν' ἀνέρχεται τὸ μονοπάτι, ἐπιστρέφουσα κατ' οἶκον. Εἰς τὴν μέσην τοῦ δρομίσκου ἤκουσε τὸν πλαταγισμὸν, ἐστράφη καὶ ἐκύτταξε εἰς τὸ σκοτος, πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἦτο ὁ αὐλητής.

—Κεῖνος ὁ Σουραυλὴς θὰ εἶνε, εἶπε, διότι τὸν ἐγνώριζε. Δὲν τοῦ φτάνει νὰ ζυπνᾷ τοὺς πεθαμμένους μετὰ τῆς φλογέρας του, μόνον ρίχνει καὶ βράχια στὸ γυαλὸ γιὰ νὰ χαζεύῃ... Σημαδιακὸς καὶ ἀταίριαστος εἶνε.

Κ' ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον τῆς.

Κ' ἡ γολέττα ἐξηκολούθει ἀκόμη νὰ βολτανιζάρῃ εἰς τὸν λιμένα. Κι' ὁ μικρὸς βοσκὸς ἐξηκολούθει νὰ φυσᾷ τὸν αὐλὸν του εἰς τὴν σιγὴν τῆς νυκτός.

Κ' ἡ φώκη, καθὼς εἶχεν ἔλθει ἔξω εἰς τὰ ῥηχά, ἤρε τὸ μικρὸν πνιγμένον σῶμα τῆς πτωχῆς Ἀκριβοῦλας, καὶ ἤρχισε νὰ τὸ περιτριγυρίζῃ καὶ νὰ τὸ μυρολογᾷ, πρὶν ἀρχίσει τὸ ἔσπερινον δεῖπνόν της.

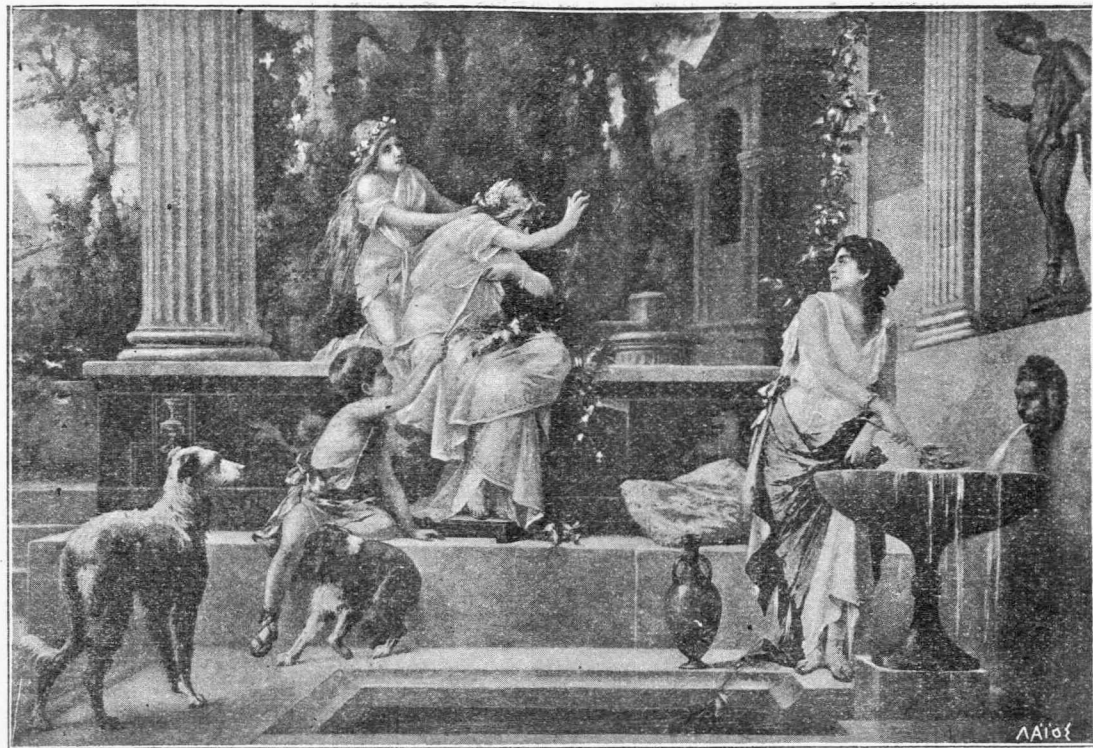
Τὸ μοιρολόγι τῆς φώκης, τὸ ὁποῖον μετέφρασεν εἰς ἀνθρώπινα λόγια εἰς γέρον ψαράς, ἐντριβῆς εἰς τὴν ἄφωνον γλωσσάν τῶν φωκῶν, ἔλεγε περὶ τοῦ τῆς ἐξῆς:

Αὐτὴ ἦτον ἡ Ἀκριβοῦλα
ἡ ἐγγόνα τῆς γρηά-Λούκαινας
Φώκια ἦρε τὰ στεφάνια της.
κοχύλια τὰ προικτὰ της...
καὶ ἡ γρηά ἀκόμη μυρολογᾷ
τὰ γενεθόλια της τὰ παλιὰ
Σὰν γάχαν ποτὲ τελειωμὸ
τὰ πάθια καὶ οἱ καῖμοι τοῦ κόσμου.

Α. Παπαδιαμάντης

ΣΤΟΙΧΙΩΜΕΝΟ ΚΑΡΑΒΙ

Ἀπὸ τὴν Πιχάν Λαλέουσαν τοῦ Π. Νιρβάνη
Μάταια μὲ κράζον οἱ ἀκτὲς καὶ οἱ τόποι μὲ καλοῦνε,
Στὶς πολιτεῖες μάταια μὲ σπρώχνον πρὶμα οἱ ἄνθρωποι.
Τραβᾷ ἀνοιχτὰ τὰ μίτια μου λιμάνι δὲν θὰ ἰδοῦνε,
Μὰθρα ἔχω βάψει τὰ πανιά καὶ τίς ἀντένεε μαῦρες.

ΑΙ ΜΑΗΤΡΙΑΙ ΠΑΙΖΟΥΣΑΙ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

ΑΣΠΑΣΙΑ καὶ ὁ Σωκράτης, εἰς τὸν κῆπον. Τὰ κορίτσια ἀπομακρύνονται καὶ παίζουν μετ' ἄλλοι, μετ' ἄλλοι βρέχει ἡ μία τὴν ἄλλην.

Σωκράτης. Πρὸ ὀλίγου εἶπες λόγια ἀσύνετα καὶ κακὰ, Ἀσπασία. Μετ' ἐμέμφθης διότι δὲν φέρω τὴν Ἐκνθίππην εἰς τὰ μαθήματά μου, ἐνῶ εἰξεύρεις ὅτι ἡ Ἐκνθίππη σὲ ζηλεύει καὶ σὲ μισεῖ. Ἡ Ἐκνθίππη ἐννοεῖ τί συμβαίνει εἰς τὴν ψυχὴν μου καὶ φθονεῖ τὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἐξετρέλλανεν ὄχι μόνον τοὺς ἀνδρας, ἀλλὰ καὶ τὰς γυναῖκας τῶν Ἀθηῶν.

Ἀσπασία. Εἶσαι κακὸς καὶ περιφρονητικὸς πρὸς τὴν γυναῖκά σου καὶ δι' αὐτὸ ζηλεύει τὰς γυναῖκας. μετ' ὁποίας φέρεσαι μετ' εὐγένειαν καὶ καλωσύνην.

Σωκράτης. Εἶναι ἀμαθὴς καὶ στενοκέφαλη.

Ἀσπασία. Κἀμέ τὴν σοφὴν σύ, ὁποῖος ῥίπτεις τὴν σοφίαν εἰς τοὺς δρόμους καὶ τὴν ἀρνείσαι εἰς τοὺς ἰδικούς σου. Δόσε εἰς τὸ πνεῦμα καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τῆς ὀλίγης τροφῆς...

Σωκράτης. Ἀλλὰ αὐτὴ ζητεῖ τροφὴν καὶ ἐνδύματα καὶ στολισμούς μόνον διὰ τὸ σῶμα. Καὶ εἰξεύρεις ὅτι εἶμαι πτωχός, ὦ Ἀσπασία,

καὶ ἀφότου ἔπαυσα νὰ κατασκευάζω θεοὺς ἐπάνω εἰς τὰ μάρμαρα, οἱ θεοὶ μετ' ἐγκατέλειψαν καὶ τὸ βαλάντιόν μου εἶναι πάντοτε ἐλαφρύτερον ἀπὸ τὰ βαλάντια τῶν δούλων.

Ἀσπασία. Κακὸν ἡ ἐνδεικὰ καὶ αἰ στερήσεις, φίλε μου. Οἱ ἄνδρες ποῦ ἀψηφοῦν ὅπως ἐσὺ τὰ χρήματα δὲν πρέπει νὰ νυμφεύωνται. Τί θέλεις νὰ κάμῃ ἡ γυναῖκα αὐτὴ, ὅταν οἱ υἱοὶ τοῦ Σωκράτους τῆς ζητοῦν πλακούντια μετ' ἡμέτερον καὶ ὠρῆα ἐνδύματα καὶ πετάσσουσιν διὰ νὰ προφυλάττουν τὰς κεφαλὰς τῶν ἀπὸ τὸν ἥλιον; Τί θέλεις νὰ κάμῃ καὶ ἀπὸ ποῖον νὰ ζητήσῃ τροφὴν καὶ δι' ἐσὲ καὶ δι' ἐκεῖνα; Ἐάν ἦτο δούλη καὶ τυχεῖα τοῦ δρόμου πωλήτρια λαχανικῶν ἢ κρεάτων ἢ καὶ ψυμμηθῶν, θὰ ἐκέρδιζε χρήματα. Ἀλλ' ἡ σύζυγος τοῦ Σωκράτους δὲν ἔμπορεῖ νὰ εἶνε τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ.

Σωκράτης. Ἀλλὰ καὶ ἐγώ, Ἀσπασία, δὲν ἔμπορῶ νὰ γείνω ἔμπορος καὶ πωλητὴς τροφίμων.

Ἀσπασία. Ἐσὺ ἔχεις θησαυρούς εἰς τὴν κατοχὴν σου, φίλε μου. Ἐχεις ὄχι μόνον μετ' τροφίμα, ἀλλὰ καὶ μετ' ἡμισυμῆματα πολυτίμα τὰς ἀποθήκας σου πλήρεις.

Η ΕΛΠΙΖΟΥΣΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΣΙΑΝ

Σωκράτης. Ἄλλὰ δὲν βλέπεις τὴν ἀθλιότητα τοῦ χιτῶνός μου, ὦ Ἀσπασία; Ἡ δὲ πλοῦτος καὶ ἡ πολυτέλεια, τὴν ὁποῖαν ἔφερες σὺ εἰς τὸν οἶκον τὸν πρὶν ταπεινὸν καὶ ἀπέριττον τοῦ Περικλέους, νομίζεις ὅτι εὐρίσκεισσι τόσον εὐκολὰ καὶ εἰς τὴν κυριότητα τῶν φίλων σου;

Ἀσπασία. Καὶ σὺ λοιπὸν μὲ κατηγορεῖς, ὦ φίλε, διότι ἠθέλησα τὸ σπιτι αὐτὸ τὸ ἄχαρι καὶ ἀκαλλίσθητον καὶ πενιχρὸν, νὰ μεταβάλλω εἰς ὠραῖον καὶ περιτεχνον μέγρον; Καὶ δὲν φθάνουν αἱ ὕβρεις καὶ αἱ συκοφαντίαι ποῦ διακίδει ἐνκνόντιόν μου ἢ κακῆ καὶ φιλόνομος τελεσίππη, ἢ προκατόχος μου εἰς τὸν οἶκον αὐτόν; Εἰπέ λοιπὸν. Δικτὶ ἔταν εἶδες εἰς τὸ περιστῦλιον αὐτὸ τὸ ἀγαλμα τοῦ θεοῦ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς φειδρότητας Διονύσου, ἐνθουσιάζουσας τόσον καὶ δικτὶ ἐκρότεις τὰ χέρις ὡς παιδίον, ἔταν ἀνεκάλυψες ἐκεῖ ἀπέναντι τὴν ὠραῖαν τοῦ ἔρωτος μητέρα καὶ τὸν ἀρχηγὸν τῶν μουσῶν Ἀπόλλωνος; Καὶ τὰς Χάριτας, αἱ ὁποῖαι στολιζοῦν τὸν ἱερὸν τοῦ μεγάρου τούτου βωμόν, δικτὶ τὰς ἐθώπυες καὶ ἔλεγες τότε ὅτι ὁ οἶκος τοῦ Περικλέους ἔγεινεν οἶκος ἀρμονίας καὶ χάριτος, ἀφ' ὅτου οἱ νόμοι τῆς αὐστηρίας καὶ ξηραῶς καὶ φιλαργύρου Τελεσίππης ἐλησμονήθησαν; Με κατηγοροῦν ὅτι ἐξοδεύω πολλὰ καὶ ὅτι εἰς εἰκόνας καὶ ἀνάγλυφα σπαταλῶ τὸν πλοῦτον τοῦ Περικλέους καὶ τῶν υἱῶν του. Ἄλλ' εἶναι σπατάλη, ὦ φίλε, ἡ ὠριότης εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἶναι περιττὸν ὅτι δαπανᾷται εἰς ἀπόλαυσιν τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἀρμονικῆν τῶν αἰσθήσεων μὲς ἀνατροφήν, καὶ ἔχρασιν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος;

Σωκράτης. Σὲ κατηγοροῦν ὅτι μετέβαλλες εἰς θηλυδριαν τὸν Περικλέα, τὸν πρῶτον ἄρχοντα τῶν Ἀθηναίων, ὁ ὁποῖος κατήντησε νὰ σχεδιάζῃ διὰ καλλιτεχνῶν τὰ κοσμήματα, ποῦ σοῦ προσφέρῃ καὶ νὰ συζητῇ περὶ τῶν χρωμάτων καὶ τῆς στιλπνότητος τῶν μακράγγων καὶ τῶν μαργαριτρίων, μὲ τὰ ὁποῖα στολιζοῦ τὰ κομψοτεχνήματά σου.

Ἀσπασία. Ἐὰν ὁ Περικλῆς δὲν μετεβάλλετο ὡς μετεβλήθη, ἢ θεὰ δὲν θὰ εἶχε σήμερον τὸ χρυσελεφάντινον ἀγαλμα τῆς, τὴν μεγίστην αὐτὴν δόξαν τῆς πόλεως μὲς, ἀλλ' οὔτε τοῦ Φειδίου καὶ τοῦ Ἰκτινίου ἢ τέχνη θὰ ἐγένετο ὁ φάρος τοῦ φωτός, ὁ ὁποῖος φωτίζει καὶ θὰ φωτίζῃ εἰς τὴν αἰωνιότητα τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ μέλλοντος.

Σωκράτης. Ἔχεις δίκαιον, ὦ θεῖα Ἀσπασία. Καὶ αἱ Ἀθηναῖοι θὰ σοῦ ὀφείλουν πάντοτε ἔλπην τὴν αἰγλήν καὶ τὴν δόξαν των. Ἄλλ' ἰδοὺ ὁ ταραχοποιός, ὁ τρελλός, ὁ ἀδιόρθωτος Ἀλκιβιάδης μὲς. Ἰδοὺ ὁ ὠραῖος καὶ ὁ σπάτα-

λος, ὁ θύων νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς τὸν Διόνυσον καὶ εἰς τὴν Ἀφροδίτην. Ἰδοὺ τὸ παιδίον ποῦ ἀνετράφη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μεγαλοφυεστέρης τῶν γυναικῶν, τὴν ὁποῖαν ὑπόπτως ἀγαπᾷ καὶ περιποιεῖται σήμερον.

(Εἰσέρχεται ὁ Ἀλκιβιάδης.)

Ἀλκιβιάδης. Καὶ σὺ, κακὲ διδάσκαλε, μὲ κακολογεῖς καὶ μὲ συκοφαντεῖς. Ἄλλὰ ἐὰν εἶμαι ὅπως σὺ μὲ περιστῆς, ποῖος πάλιν πταίει, ἀν ὅχι σὺ, ἀπὸ τὴν σοφίαν τοῦ ὁποῖου ἔμαθι ὅτι εἰξέρω καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐμύθηθην εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ κατηγορεῖς ἐμὲ ὅτι ἀγαπῶ τὴν Ἀσπασίαν, ἐνῶ σὺ κάθε ἡμέραν, ἐξέρχεσαι διὰ νὰ μεταβῆς εἰς τὴν Ἀγορὰν ἢ εἰς τὴν Ἀκροπόλιν, καὶ αἴφνης εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου ἀλλάζεις διεύθυνσιν, ἐπιστρέφεις ὀπίσω καὶ ὡς οἰστρηλατημένος φέρεις τὴν ἄσχημην μορφήν σου εἰς τὸν οἶκον αὐτόν τοῦ κίλλου καὶ τῆς χάριτος.

Ἀσπασία. (γελῶσα καὶ ἀλλάζουσα ἐπιτηδεῖως ὀμιλίαν). Σιώπη, κακὸ, ἄτακτο, ἀδιόρθωτο παιδί. Καὶ εἰπέ μὲς ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι; Καὶ ποῖα πάλιν νέξ ἄθλα σου ταράττουν τὴν πόλιν καὶ σκανδαλίζου τοὺς πλουσίους τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν περιχώρων ἀστούς.

Ἀλκιβιάδης. Ἀπὸ χθὲς ἔγειναι συνετὸς καὶ φρόνιμος καὶ γενναῖος, ὦ κακῆ Ἀσπασία. Ἐγειναι ὀπαθὸς μὲς νέξς θρησκείας, ἢ ὁποῖα ἀπγορεύει νὰ τρώγωμεν νὰ πίνωμεν, καὶ νὰ ἀγαπῶμεν τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ ὠραῖα ἐνδύματα καὶ τὰς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς.

Ἀσπασία. Καὶ ποῖος εἶναι ὁ διδάσκαλός σου εἰς τὴν νέαν αὐτὴν θρησκείαν;

Σωκράτης. Οἱ κυνικοὶ φιλόσοφοι, βέβηκα.

Ἀλκιβιάδης. Μία ὠραῖα καὶ θαυμασία κόρη, ὦ διδάσκαλε, τὴν ὁποῖαν ἠγόρασα καὶ ἐλευθέρωσα ἀμέσως. Μοῦ ὀμίλησε τόσον θαυμάσια περὶ τοῦ Μεσίου, τὸν ὁποῖον οἱ ἰδικοὶ τῆς περιμένουν μὲ νηστείας καὶ προσευχάς, ἐφάνη τὸσον ἀδιάφορος διὰ τὴν τύχην τῆς καὶ διὰ τὴν δουλείαν ἢ ἐλευθερίαν τῆς, μοῦ εἶπε τόσον περιεργὰ προφητικὰ λόγια διὰ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς τῆς, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν θὰ γεννηθῇ ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλέων τῆς γῆς, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ πιστεῦσῃ ἡ ἀνθρωπότης ὀλόκληρος, ὥστε ἀκόμη δὲν εἰμπορῶ νὰ συνέλθω ἀπὸ τὴν ἐκπληξιν.

Ἀσπασία. Ἄν δὲν ἦτο ὠραῖα καὶ νέξ θὰ τὴν ἔλεγες φαύλην καὶ ἀνόητον, διότι καταδικάζει τὰ ὠραῖα πράγματα καὶ θὰ τῆς ἐπέβαλες ἑκατὸν ραβδισμοὺς διὰ νὰ σωφρονισθῇ.

Σωκράτης. Ἄφες νὰ ἀκούσωμεν, ὦ Ἀσπασία, τὴν νέαν αἴρεσιν, τὴν ὁποῖαν ὁ νεκνίας τῶν ἐρώτων καὶ τῶν ὠραίων κρησιῶν υἰοθετεῖ καὶ προστατεύει. Τίς οἶδε, ἀν δὲν κρύπτεται

κάποια μεγάλη ἀλήθεια εἰς τὰς φαινομενικὰς μορφάς τῆς κόρης αὐτῆς.

Ἀλκιβιάδης. Ἄλλὰ συμφωνεῖ εἰς πολλὰ μὲ τὰς ἰδικὰς σου θεωρίας, ὦ διδάσκαλε. Καὶ πρῶτον εἰς τὸν τόπον τῆς οἱ θεοὶ μὲς εἶναι ἐντελῶς ἄγνωστοι καὶ εἰς ἕνα μόνον πιστεύει θεόν. Ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι ὅλοι κατὰγονται ἀπὸ ἕνα ἀνθρώπινον ζεῦγος, τὸ ὁποῖον ὁ θεὸς των αὐτὸς ἐπλασεν ἀπὸ χῶμα, ἀπαράλλακτα κατὰ τὸν ἰδικὸν του τύπον καὶ εἰς τὸν ὅποιον ἐφύσησε πνοὴν ἀθάνατον.

Σωκράτης. Ἄλλὰ εἶναι Ἰουδαῖα λοιπὸν ἡ δούλη σου. Ἀνήκει εἰς τὸν λαὸν αὐτόν, ὁ ὁποῖος πιστεύει ὅτι ἐγεννήθη εἰς τὸν κόσμον μὲ μίαν μεγάλην καὶ ἰδικιτέρην ἀποστολήν.

Ἀσπασία. Καμμία ἄλλη φυλὴ δὲν ἐγεννήθη μὲ τὴν ἀποστολήν νὰ φωτίσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν Ἑλληνικήν. Καμμία ἄλλη θρησκεία δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπικρατήσῃ καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀθανασίαν, πρὸς ἢ θρησκεία τῆς ὠραϊότητος.

Ἀλκιβιάδης. Ἐὰν ἀκούσης τὰ προφητικὰ λόγια τῆς ἐμπνευσμένης αὐτῆς παρθένου, αἱ ἰδεαὶ καὶ αἱ πεποιθήσεις σου θὰ κλονισθοῦν, ὦ θεῖα Ἀσπασία. Διότι ἡ Ἐσθήρ μου ἐμπνέεται ὡς ἡ Κασσάνδρα τοῦ Ὀμήρου καὶ προβλέπει αἶμα καὶ σταυρικὸν θάνατον καὶ βασιανιστήρια διὰ τὸν ἐκλεκτὸν τοῦ Θεοῦ τῆς, τὸν πρῶτον καὶ γλυκὺν καὶ συμπαθητικὸν Ἰησοῦν, τὸν ὁποῖον θὰ γεννήσῃ μία Ἰουδαῖα Παρθένος, ὡς αὐτή.

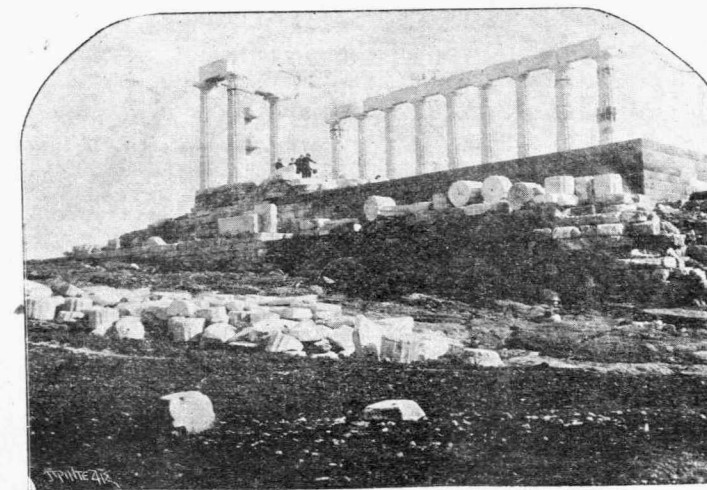
Ἀσπασία (γελῶσα ἀκράτητα). Εἰπέ μὲς πόσον κρασι εἶχες πιῆ χθες, καὶ ἀν δὲν εὐρίσκειτο εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν προγόνων σου πρὸ ἑκατὸν τοῦλάχιστον ἐτῶν.

Ἀλκιβιάδης. Ἦμουν ἐντελῶς νηστικός, ὦ Ἀσπασία, διότι δὲν εἶχα μεταβῆ ἀκόμη εἰς

τὰ γυμνάσια, ἀλλ' οὔτε εἰς τὸ λουτρόν. Καὶ ἀκριβῶς ἐκεῖ ἦτο ἐκτεθειμένη μετ' ἄλλων δούλων ἡ κόρη αὐτῆς τῆς Ἰουδαίας πρὸς πώλησιν. Τὸ κάλλος τῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει κατὶ ἄγνόν καὶ εὐγενὲς καὶ ἐμπνευσμένον μὲ ἐξέπληξε. Ὅταν τὴν ἐρώτησα τίνας κόρη εἶναι μοῦ ἀπήντησεν, ὅτι ἡ καταγωγή τῆς εἶναι ὁ οὐρανός, καὶ ἔταν τῆς εἶπα ποῖαν θρησκείαν πιστεύει, μοῦ ἀπήντησε τὴν θρησκείαν τῆς ἐλπίδος εἰς μίαν ζωὴν μέλλουσαν, καλλιτέραν τῆς σημερινῆς. Κατῆλθα ἀπὸ τὸ φορεῖόν μου, τὴν ἐτοποθέτησα μὲσα εἰς αὐτό, ἠγόρασα δύο ἄλλας νέας δούλας, καὶ τὰς ἔταξα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς. Διετάξα νὰ τῆς παραχωρηθοῦν τὰ πλουσιώτερα δωμάτια τῶν ξεῶνων μου καὶ τῆς ἀπέστειλα τοὺς Ἀσιανοὺς πωλητὰς ἀδαμάντων καὶ μαργαριταρίων μὲ τὴν πρᾶκλησιν νὰ ἐκλέξῃ ὅτι τῆς ἤρεσε. Ἠρνήθη καὶ τὰ δῶρα καὶ τὸν ἔρωτά μου καὶ ἔμεινεν ἀδιάφορος διὰ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποῖαν τῆς ἐχάριζα. Ἠρνήθη νὰ φέρῃ ἀπὸ τὰ πλούσια φαγητά, ὅπου τῆς προσέφεραν, καὶ ἠρέσθη εἰς ὀλίγον ψωμί ἄζυμον, τὸ ὁποῖον μόνη τῆς κατεσκεύασε. Ἐπειτα μοῦ ὀμίλησε διὰ τὸν Θεὸν τῆς, μυστηριώδη καὶ ἀόρατον καὶ ἄυλον, μὲ ἐμύησεν εἰς τὰ σκοτεινὰ μυστήρια τῆς μελλούσης ἐνανθρωπίσεώς του καὶ εἰς τὴν μετανοίαν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι τὸν περιμένουν καὶ προετοιμάζονται διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν.

Σωκράτης (σκεπτικὸς). Θέλω νὰ ἰδῶ τὴν κόρην ποῦ ὀμιλεῖ δι' ἕνα Θεὸν ἄυλον καὶ ἀόρατον καὶ μόνον νοητὸν ἀπὸ τὰ ἔργα του. (Ἡ ὀμιλία διακρίπτεται διότι ἔρχονται αἱ μαθήτριά τρέχουσαι καὶ παίζουσαι).

Ναυτικὴ ἢ Φιλόσοφος

ΑΛΛΗ ΑΠΟΨΙΣ ΤΟΥ ΣΟΥΝΙΟΥ

ΜΙΑ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ

ΞΙΝΕ ΤΕΤΑΡΤΗ καὶ ἡμίσεια ὥρα τῆς ἑσπέρας. Ὁ οὐρανὸς ἔχει ὀπαλίνους ἀνταυγείας καὶ τὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν ὑπὸ τὰς τελευταίας ἀκτίνας τῆς δύσεως ἐπέμπουν παράδοξον ὠχροκίτρινον λάμψιν, ἢ ὅποια τὰ ἔκαμνε νὰ ὁμοιάζουν μὲ κολοσσιαίους ὀφθαλμοὺς περιέργως παρατηροῦντας εἰς τὸ ἡμίφως. Ἐἶνε ἡ ὥρα καθ' ἣν ἡ ἡμέρα πίπτει, ἢ ὥρα καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἐκλείπει. Εἰς ἄλλας περιστάσεις τὴν βλέπω ἐρχομένην μετ' ἀγωνίας καὶ μὲ τὴν ψυχὴν οἰοῦν ἐπισκοτιζομένην, διότι φεύγει τὸ φῶς, τὸ χρῶμα, ἢ ζωὴ. Ἀλλὰ σήμερον τὸ φεῦγον φῶς τῆς ἡμέρας δὲν μοὺ κάμνει καμμίαν ἐντύπωσιν, τὸ βλέπω ἀπαθῶς ἐκλείπειν, διότι ἐν ἄλλο φῶς πρόκειται νὰ ἐπιχυθῆ ἐπὶ τῆς ψυχῆς μου. Τὸ φῶς μιᾶς μεγάλης διανοίας.

Ἀπόψε εἶναι τὸ πρῶτον μάθημα τοῦ Wundt καὶ ἡ ἰδέα αὐτὴ κάμνει τὴν καρδίαν μου νὰ πάλλῃ ἐκ τῆς συγκινήσεως. Καὶ δικαίως. Οὐδεὶς ἄλλος ἀντιπροσωπεύει τόσο τελειῶς ὅσον αὐτὸς τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος, τόσο ἐν τῷ συνόλῳ ὅσον καὶ ἐν ταῖς λεπτομερείαις. Καὶ διὰ τοῦτο ἀξίζει νὰ εἶναι τὸ εἶδωλον ὄλων ἐκείων οἱ ὅποιοι, ἀφήσαντες κατὰ μέρος κάθε ἄλλο ἰδανικόν, ἐν μόνον πρᾶγμα ἐζήτησαν ἐν τῷ κόσμῳ νὰ ζήσωσι μετὰ τῆς ἐποχῆς των, ἐννοοῦντες κατὰ βάθος τὸν ψυχολογικὸν αὐτῆς χαρακτήρισμόν.

Ὅπως ὁ μυστικισμὸς καὶ ἡ ἀοριστία καὶ ἡ ἡμιμάθεια τοῦ Μεσαίωτος ἀντικατοπτρίζονται τελειῶς εἰς τὰ φιλοσοφήματα τοῦ Παρακέλσου καὶ τῶν ὁμοίων του, ὁμοίως τὸ θετικὸν ἐπιστημονικὸν πνεῦμα καὶ ἡ μεγάλη δύναμις τῶν χαρακτήρων, τὴν ὁποίαν μᾶς δεικνύει ἡ ἱστορία τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος, ἀντιπροσωπεύονται ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν ψυχολογίαν τοῦ Wundt, ἀφ' ἐτέρου δὲ εἰς τὴν παρ' αὐτῷ φιλοσοφίαν τῆς θελήσεως.

Διέρχομαι τὰς ὁδοὺς ἐσπευσμένως, διασχίζω τὰ πλήθη ἀδιάφορος, τὴν ψυχὴν ἀφοσιούσα πάντοτε πρὸς τὴν αὐτὴν σκέψιν. Ὁ κεκινημένος βίος τῆς εὐρωπαϊκῆς μεγαλουπόλεως, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ἀπερρόφα ὀλόκληρον τὴν προσοχὴν μου σήμερον μὲ ἀφήνει τελειῶς ἀδιάφορον.

Ἡ μεγάλη φυσιογνωμία ἢ ὅποια τὸσάκις ἀπησχόλησε τὴν φαντασίαν μου κατέχει τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν ψυχὴν μου ὀλόκληρον. Αἰσθάνομαι συγκινήσιν ἤρεμον, ἀλλὰ μυστηριώδη, ὁμοίαν μὲ ἐκείνην τὴν ὁποίαν θὰ ἠσθάνοντο ἴσως ἄλλοτε οἱ μύσται πρὸ τῶν Ἐλεσινίων. Εἶμαι ὅλη πόθος καὶ ὅλη περιέργεια, δὲν ἔχω τὴν δύναμιν νὰ σχηματίσω οὐδεμίαν σαφῆ σκέψιν.

Ἐπιθυμῶ νὰ εὔρεθῶ πρὸ αὐτοῦ ὅσον τὸ δυνατόν ταχέως ἀλλὰ καὶ φόβος ἀόριστος μὲ καταλαμβάνει. Φόβος πρὸ τῆς μεγάλης πρὸ τῆς κολοσσιαίας προσωπικότητος, τῆς ὁποίας φαντάζομαι καταθλιπτικὴν τὴν ἐπίδρασιν, ἐν αἴσθημα μελαγχολίας ἀπείρου βασανίζει τὴν ψυχὴν μου ἐφ' ὅσον πλησιάζω, καὶ τι ὅμοιον μὲ μίαν διανοητικὴν ἀπονέκρωσιν. Πρὸς τί ἢ διψᾷ τῆς γνώσεως, πρὸς τί ἢ ἐργασία, ὅταν τὸ πᾶν φαίνεται μηδαμινὸν πρὸ τοσοῦτου ὕψους.

Ἀνέρχομαι βραδέως τὰς τέσσαρας βαθμίδας τῆς ἐξωτερικῆς κλίμακος, ἄνωθεν τῆς ὁποίας τέσσαρες ρωμαλέαι Καρυάτιδες ἐφαίνοντο μυστηριωδῶς φρικιώσαι ὑπὸ τὸ ἐπερχόμενον σκότος καὶ εἰσέρχομαι εἰς τὸ μέγα ὑπόστεγον περιστῦλιον μὲ τοὺς ἐπιχρυσούς κίονας καὶ τὰ Ἐνετικά παράθυρα. Βόμβος φωνῶν ἔρχεται εἰς τὰ ὦτα μου. Ἄνθρωποι ἀνέρχονται ἢ κατέρχονται ἐν μεγάλῳ συνωστισμῷ τὰς δύο κλίμακας αἱ ὁποῖαι κατ' ἀντιθέτους διευθύνσεις ἄγουσι πρὸς τὰ ἄνω πατώματα, χαιρετῶνται, συζητοῦσι, φαίνονται ἀνυπομόνως ἀναμένοντες τὴν ἐνᾶρξιν τῶν παραδόσεων. Ἀποφασιστικὴ διέρχομαι διὰ μέσου τοῦ πλήθους καὶ φθάνω πνευστιῶσα εἰς τὸ τρίτον πάτωμα πρὸ τοῦ κολοσσιαίου ἀμφιθεάτρου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ παραδώσῃ ὁ Wundt. Ἄν καὶ ὑπολείπονται ἀκόμη εἴκοσι λεπτὰ μέχρι τῆς ὥρας τοῦ μαθήματος, τὸ ἀμφιθέατρον εἶνε πλήρες, ἀντηχοῦν ὀλόκληρον ἀπὸ τὰς φωνὰς καὶ τὰς συζητήσεις τῶν φοιτητῶν, ἀναζητούντων μετὰ ζέσεως τὴν δι' ἑκαστον προωρισμένην θέσιν. Προχωρῶ μετὰ δυσκολίας πρὸς τὴν θέσιν μου καὶ τότε τολμῶ νὰ παρατηρήσω τί γίνεται περὶ ἐμέ. Μία ἀπειρία ξανθῶν κεφαλῶν φαίνεται ἄνω κάτω κινουμένη, ὁμοίαν πρὸς στάξεις σαλενομένους ὑπὸ τοῦ ἀνέμου· θὰ εἶναι τοῦλάχιστον πεντακόσιοι μετὰ τῶν ὁποίων οἱ εἴκοσι τοῦλάχιστον ἀντιπρόσωποι τοῦ ὠραίου φύλου.

Καὶ αἰφνιδίως αἱ φωναὶ διακόπτονται καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα ἀντηχοῦσιν ἐντὸς τῆς αἰθούσης. Εἰσέρχεται εἶναι αὐτός. Λαμβάνει ἀμέσως θέσιν ἐπὶ τῆς ἔδρας καὶ ἀρχίζει νὰ ὁμιλῇ. Κατ' ἀρχὰς δὲν προσέχω εἰς ὅ,τι λέγει καὶ τὸν παρατηρῶ περιέργως, προσπαθοῦσα νὰ συγκρατήσω ἐντὸς τῆς ψυχῆς μου μίαν, ἀθάνατον αὐτοῦ εἰκόνα. Ἐν τῇ φαντασίᾳ μου τὸ ὄνομά του ἔχει συνδεθῆ τόσο πολὺ μὲ κάθε τι, τὸ ὁποῖον καλεῖται καινοτομία καὶ ἐπανστάσις ὥστε τὸν εἶχα φαντασθῆ διάφορον ἐντελῶς, μὲ ὦμος ἠρακλείους, μὲ μίαν κεφαλὴν ἐπαναστατικὴν, μὲ χαρακτηριστικὰ ἀδρὰ καὶ ἀκανόνιστα. Ἄντ' αὐτοῦ παρουσιάζεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου κομψὸς γέρον κύριος μὲ τὰ χα-

ρακτηριστικὰ λεπτὰ καὶ εὐγενῆ, τὸ πρόσωπον ἰσχνὸν περιβεβλημένον ὑπὸ βραχείας λευκῆς γενειάδος Μία ἔκφρασις βαθέως ἰδανικῆς πλανᾶται ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ προσώπου, τοῦ ὁποίου ἢ κάθε ρυτίς κρύπτει καὶ μίαν σκέψιν, ἀλλὰ καὶ μαρτυρικὴ ἐν ταυτῷ, ἢ ἔκφρασις τοῦ φιλοσόφου τοῦ ἀποχωρίσαντος πλέον ἑαυτὸν τελειῶς ἀπὸ τοῦ κόσμου. Καὶ ὅπως κῦπτει ἐπὶ τῆς ἔδρας ἐνῷ πίπτει ἐπὶ τῆς φαλακρᾶς κεφαλῆς του τὸ ῥῶς τοῦ ἠλεκτρικοῦ λαμπτήρος, τὸ ἠδέως μετριαζόμενον ὑπὸ μεγάλου φαιού ἀλεξιφῶτου, μοὺ φαίνεται ὅμοιος μὲ τὸν Ἄγιον Ἄντωνιον τῆς Παδούης. Καὶ ἐννοῶ τότε ὅτι ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς σκέψεως, εἴτε τῆς ἰδανικῆς εἴτε τῆς θετικῆς, ὑπάρχει πάντοτε ἢ αὐτὴ εὐγενῆς ἔκφρασις μιᾶς μεγάλης ψυχῆς ἢ ὅποια ἀφοσιούται.

Ὅμιλεῖ. Τὸ ἔτος αὐτὸ ἔχει ἱστορίαν τῆς φιλοσοφίας καὶ ὡς εἰσαγωγὴν κάμνει ταχεῖαν ἐπισκόπησιν τῆς φιλοσοφίας ὄλων τῶν αἰώνων. Ταχέως στρέφει πρὸ ἡμῶν τὰ φύλλα τοῦ μεγάλου δράματος, τὸ ὁποῖον καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας ἐβασάνιζε τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ τὸ δρᾶμα τοῦτο εἶναι ἢ ἔρρενα τῆς ἀληθείας. Διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀπὸ τῆς ἀφελοῦς σκέψεως τοῦ πρωτογενεοῦς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἴστατο ἐν ἐκστατικῷ θαυμασμῷ πρὸ τοῦ περιβάλλοντος αὐτὸν κόσμου, τὸν ὁποῖον ἢ φαντασία του ἐγέμιζε μὲ δαιμόνια, μέχρι τῶν πολυπλόκων συστημάτων τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, ἀπὸ τοῦ μυστικοπαθοῦς ἐνθουσιασμοῦ τοῦ μεσαίωτος μέχρι τοῦ κριτικισμοῦ τῶν ἡμερῶν μας, ἐν μόνον πρᾶγμα ἐζήτησαν οἱ ἄνθρωποι, τὴν ἀλήθειαν, θανατοῦντες πρῶτον καὶ ἔπειτα ἀποθανατίζοντας τοὺς ἀποστόλους αὐτῆς. Ὅμιλεῖ βραδέως καὶ ἀσφαλῶς. Φαίνεται ἀνώτερος τοῦ ἐπαίνου καὶ τοῦ ψόγου. Οὕτω θὰ ἐφαντάζετο κανεὶς ὁμιλοῦντα γέροντα μονάρχην. Ὁ λόγος του εἶναι σαφὴς καὶ ἀντικειμενικώτατος. Τὰ μυστήρια τῆς σκέψεως δὲν φαίνεται νὰ τὸν ἐστενοχώρησαν. Δὲν εἶναι ὁ δοῦλος τῆς, τούνατιον δεσποῦσε αὐτῆς.

Καὶ ἐνῷ ὁμιλεῖ παράδοξα αἰσθήματα συγκρούονται, μέσα μου. Ὅλη ἢ ἔντασις καὶ ἡ πικρία τῆς προσδοκίας διαλύονται διὰ μιᾶς, αἰσθημα γλυκείας ἀνακουφίσεως καταλαμβάνει τὴν ψυχὴν μου. Τὸ βάρος ἐνὸς μεγάλου πόνου ἤρθη ἀπ' αὐτῆς, καὶ εἶμαι εὐτυχῆς, πολὺ εὐτυχῆς. Ἀφ' ἐτέρου ὅμως πᾶν ὅ,τι καλεῖται ἐν ἐμοὶ ἀτομικότης, ἐγωϊσμὸς, προσωπικὴ σκέψις συντρίβεται ἐξαφανίζεται. Δὲν ἔχω πλέον οὐδεμίαν προσωπικὴν σκέψιν, οὐδένα ἰδιαιτέρον πόνον. Εἶμαι ὅλη ἀντικειμενικότης, ὅλη ὄρα καὶ ἀντίληψις. Καὶ αἰσθάνομαι ἑμαυτὴν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην, ἀλλὰ καὶ ἀπείρως

εὐτυχῆ διότι αἱ ἀγρυπνίαι τόσων νυκτῶν, ἢ ἐργασία τόσων ἐτῶν, μὲ ἔφερεν ἐντὸς τῆς σφαίρας τῆς πνευματικῆς δράσεως τοῦ μεγάλου ἀνδρός.

Ἡ ζωὴ μας ὁμοιάζει μὲ ἀπαύστως ρέοντα ποταμὸν. Αἱ ἡμέραι παρέρχονται παρασύρουσαι ὅπισθεν αὐτῶν τὰς αὐτὰς πάντοτε ἐντυπώσεις, αἱ ὁποῖαι, σιγά, σιγά ἐξαλείφονται ἀπὸ τὴν ψυχὴν μας. Ἄλλ' ὑπάρχουν στιγμαὶ αἱ ὁποῖαι ἐντυπώνονται εἰς αὐτὴν μὲ δύναμιν ἀνεξάλειπτον, στιγμαὶ πρὸς τὰς ὁποίας βραδύτερον στρέφομεν τὸ βλέμμα μετὰ πόθου, ὅπως ὁ ταξειδιώτης πρὶν ἀπέλθῃ εἰς τὸ σκοτεινὸν πέλαγος στρέφεται πρὸς τὴν φωτοστόλιστον ἀκτὴν τὴν ὁποίαν ἀφήκεν ὅπισθεν αὐτοῦ.

Αἱ στιγμαὶ αὐταὶ εἶνε ἐκεῖναι καθ' ἃς ἡ τέχνη ῥίπτει τὸ θεῖον φῶς τῆς ἐπὶ τῆς ψυχῆς μας καὶ καθ' ἃς ἡ μεγαλοφυΐα μᾶς παρασύρει μεθ' ἑαυτῆς πρὸς σφαίρας ὑψηλοτέρας, ἀπὸ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ ἐνοήσωμεν βαθύτερον τὴν ζωὴν. Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς στιγμὰς αὐτὰς καθ' ἃς αἰσθανόμεθα δεκαπλασιαζομένην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μας ἀνήκει καὶ ἡ παρούσα δι' ἐμέ.

Τὸ βλέμμα του εἶνε βαθὺ καὶ διαπεραστικόν. Τὸ βλέμμα τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος ἐσυνείθισε νὰ ἀναγινώσκῃ βαθεῖα μέσα εἰς τὰ μυστήρια τῆς ψυχῆς. Καὶ ἡ ψυχολογικὴ ἀνάλυσις τὸν ἐδίδαξε τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀλήθειαν: ὅτι ἡ βάσις τῆς ψυχῆς μας εἶνε ἢ θέλησις. Ἐὰν θέλωμεν, δυνάμεθα νὰ κανονίσωμεν τὴν πορείαν τῶν αἰσθημάτων μας, ἐὰν θέλωμεν, δυνάμεθα νὰ εἴμεθα μεγαλοφυεῖς, ἐὰν θέλωμεν, τέλος πάντων, ὁ κόσμος εἶνε ἰδικὸς μας. Καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν πορείαν τοῦ πνεύματος τὴν κανονίζει ἢ θέλησις. Καὶ ὁ μεγαλείτερος καλλιτέχνης δὲν εἶναι τίποτε, ἐὰν δὲν ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ κανονίζῃ τὴν ὁρμὴν τῆς ἐμπειύσεώς του. Καὶ ἡ ζωὴ ὀλόκληρος δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο εἰμὴ ἢ ὁρατὴ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἐνέργεια αὐτοῦ ἐξωτερικευμένη.

Ἡ ἰδέα αὕτη τῆς θελήσεως δεσπόζει ὀλοκλήρου τῆς φιλοσοφίας τοῦ 19ου αἰῶνος. Ὁ Κάντιος ἤδη διέβλεπεν εἰς αὐτὴν τὴν μόνην πραγματικότητα τοῦ κόσμου. Ὁ Σοπερχάουερ τὴν ἔθεσεν ὡς βάσιν τῆς μεταφυσικῆς του καὶ τὴν θεωρεῖ ὡς τὴν μυστηριώδη δύναμιν, τὴν διευθύνουσαν ὀλόκληρον τὸν ἄψυχον καὶ ἐνψυχον κόσμον. Ὁ Nietzsche τέλος δὲν τὴν ὑψώσεν εἰς φιλοσοφικὸν σύστημα, πανταχοῦ ὅμως δὲν παύει λέγων ὅτι ἡ βάσις παντὸς μεγαλείου εἶνε ἢ θέλησις τῆς δυνάμεως, ἢ ἡ μόνη δύναμις τῆς ζωῆς. Οἱ «ἀετοὶ», οἱ ὀδηγοὶ τῶν λαῶν, οἱ ὀδοιπόροι τῶν κορυφῶν, ὅλοι αὐταὶ αἱ εἰκοικαὶ ἐκφράσεις τῶν ὁποίων βρῖθῃ τὸ ἔργον τοῦ Nietzsche δὲν ἐκφράζουν τίποτε ἄλλο παρὰ μίαν μεγάλην διάνοιαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μιᾶς θελή-

σεως ισχυρᾶς καὶ ἀνεξαρτήτου. Ὅλα ταῦτα ἤλθεν νὰ ἐπικυρώσῃ ὁ *Winnil* ἀποδεικνύων διὰ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἐπιστημονικῆς ἀναλύσεως ὅτι ἡ θέλησις εἶναι ὁ σπουδαιότατος παράγων ὄλων τῶν ψυχολογικῶν ἡμῶν λειτουργιῶν.

Ἐπὶ ὄλων αὐτῶν τῶν φιλοσοφικῶν θεωριῶν βεβαίως βαθύτατα ἐπέδρασεν ἡ ἱστορία τοῦ δεκάτου ἐννάτου αἰῶνος. Διότι ἀναντιρρήτως ὁ πρὸ ὀλίγου ἐκπνεύσας αἰὼν ὑπῆρξε κατ' ἐξοχὴν ὁ αἰὼν τῆς ἐμφανίσεως τῶν μεγάλων χαρακτήρων, τῆς ἐλευθέρως ἀναπτύξεως τοῦ ἀτόμου. Ὁ φιλόσοφος ζῆ ἀπομεμακρυσμένος ἐν τῷ γραφείῳ του, ἀλλὰ τὸ βλέμμα του στρέφεται διαρκῶς πρὸς τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον καὶ ἡ ψυχὴ του δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μείνῃ ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τῶν γεγονότων αὐτοῦ. Ὁ Μέγας Ναπολέων διασχίζων τὴν Εὐρώπην ἐπὶ κεφαλῆς τῶν σιφῶν του, καὶ μεταβάλλων αὐτὴν εἰς θεάτρον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπραγματοποιεῖ τὴν θέλησιν αὐτοῦ, ὄλοι οἱ περὶ αὐτὸν μεγάλοι ἄνδρες οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ἀπλῶν στρατιωτῶν ἐφθασαν εἰς τὴν ῥάβδον τοῦ στρατάρχου διὰ τῆς θελήσεως, ὅλη ἡ ἀπειρία τῶν χαρακτήρων τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασις ἦτο ἐπόμενον νὰ δείξωσιν πόσῃ σπουδαιότητα ἔχει ἡ θέλησις ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Σήμερον ἡ Ἐπιστήμη ἀφ' ἐνὸς καὶ ἡ Δημοκρατία ἡ μάλλον ἡ καθολικὴ ψηφοφορία ἀφ' ἑτέρου, ἐπιτρέπουν τοῦτο πρὸ παινός, τὴν ἐλευθέραν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀτόμου.

Ἀλλά, θὰ ἐρωτήσῃ τις, ποῦ θὰ μᾶς φέρῃ λοιπὸν μία τόσον ισχυρὰ ἀνάπτυξις τῆς ἀτομικῆς θελήσεως, ἡ ὁποία θὰ ἠπείλει νὰ θραύσῃ τὰ πάντα ὑφ' ἐαυτὴν; Ὅχι βέβαια ἀμέσως πολὺ μακρὰν. Τόσον πολλὰ μεγάλα θελήσεις φυσικὸν εἶνε νὰ ἐξασθενῶσι, προσκρούουσαι ἢ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης καὶ συντριβόμεναι ὑπὸ τὸ ἴδιον αὐτῶν βάρος. Καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι, καὶ εἰς τὸ μέλλον ὅπως καὶ εἰς τὸ παρελθόν, ἡ πορεία τῆς ἀνθρωπότητος θὰ γίνηται μετὰ τὴν αὐτὴν σταθερὰν ἀναλογίαν μονομερῶν ἀποτελεσμάτων ἀπέναντι πολλῶν, πολλῶν προσπαθειῶν.

Καλλιρόη Ἀδαμιάδου
διδάκτωρ τῆς φιλολογίας

ΚΡΗΤΗ

Ἀπ' τὸ γαλάζιο πέλαγος σὲ φαγνατεῖω, Κρήτη!
Τοῦ δειλινοῦ τὰ σύννεφα χρυσοῦ σοῦ πλέκουν στέμμα
Κι' ὁ Ἥλιος, βασιλεύοντας κατὰ τὸν Ψηλορείτη
Σμίγει τὸ αἶμα τοῦ οὐρανοῦ μετὰ τὸ δικό σου τὸ αἶμα.

ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ

Μία πεταλούδα χάριδεψε λευκὴ τὸ ἀρχαῖο τὸ μνημεῖο
Καὶ τίναξε τὸ χρυσοῦ τῆς σὸ χιόνι τοῦ μαρμάρου.
Κάποιος ζωῆς ἀλαργινῆς πισωστρεμένο κῆμα,
Ποῦ χαίρειται τὴν Ἠγησὸν σὴν ἀρχαία τοῦ Χάρου.
Παγὰ Λαλιόουσα Παῦλος Νιρβάνας.

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
Γ.

ΠΑΛΙΝ ΒΑΛΙΖΕΣ καὶ κηπελιέρες ἀνοιχτές καὶ σάκκοι ποῦ χάζουν ἐπάνω εἰς τῆς κροκέ- κλες καὶ τὸ τραπέζι καὶ τὸ κρεββάτι μου. Καὶ πάλι τακτοποιήματα καὶ φασκρίες καὶ ἐτοιμασίες γιὰ ταξεῖδι. Εὐτυχῶς τὴν φορὰν αὐτὴν θὰ πάρω μαζὴ μου μόνον ὅ,τι μοῦ χρειάζεται ἀπολύτως γιὰ δεκαπέντε ἡμέρες.

Ἡ κημεριέρα, μιὰ ξυλὴ πηλοῦ ἔμορφη Τριεστίνια, οἱ δύο μαῦροι τῆς ὑπηρεσίας τοῦ διμερισματοῦ μου, ὁ ἕνας συμπαθητικὸς καὶ ζωηρότατος, εὐρίσκονται εἰς κάποιαν συγγίνην.

Πηγαίνονται, μετὰ κωττάζου μεσ' τὰ μάτια, κεντεύουν τί θέλω, τί ἐπιθυμῶ. Πλησιάζει ἡ στιγμή τοῦ ἀποχωρισμοῦ καὶ ὄλοι οἱ ὑπηρετῆται τοῦ κόσμου τὴν στιγμήν αὐτὴν γίνονται τρυφεροὶ καὶ διαχυτικοί. Προεξοφλοῦν τὸ φιλοδώρημα των, τοῦ ὁποίου ἓνα μειδίωμα καὶ ἓνας καλὸς λόγος ἠμπορεῖ νὰ ἀυξήσῃ τὴν ἀξίαν.

Μέσα εἰς τὴν ψυχὴν μου αἰσθάνομαι μίαν ἀόριστον λύπην καὶ κάτι ποῦ μοιάζει σὰν νοσταλγία τῆς αὔριου, τοῦ μικροῦ δωματίου μου καὶ τοῦ ἀντικρυνοῦ καταπράσινου λοφίσκου, κάτω ἀπὸ τὸν ὁποῖον κοιμᾶται ἴσως τὸν αἰῶνιον ὕπνον τοῦ ὁ μέγας Μακεδὼν κατακτητῆς. Εἰς τὴν ψυχὴν μου σιγὰ, σιγὰ καὶ ἀσυναίσθητα γεννᾶται ἓνας δεσμὸς συμπαθείας πρὸς κάθε πρῶτον καὶ πρόσωπον ποῦ βλέπομεν κάθε ἡμέραν, ἀκόμη καὶ ὅταν μᾶς εἶναι ἐντελῶς ξένα καὶ ἀδιάρρηκτα. Καὶ ὅταν ἡ ἀλλαγὴ ἐρχεται αἰφνης νὰ κόψῃ τὸν δεσμὸν αὐτὸν, αἰσθάνομαι καθε τὸν πόνον ποῦ αἰσθάνεται κανεὶς γιὰ κάθε ἀπὸστομον τέλος. Εἰς τὰς ὁκτὼ ὄλα εἶναι ἐτοιμα. Ἡ βαλίτζες ποῦ θὰ μείνουν καὶ ὅτι θὰ πάρω μαζὴ μου. Τώρα οἱ μαῦροι πολυπλασιάζονται εἰς τὸν στενὸν διάδρομον καὶ τὰ ἄσπρα των ἀντερὰ μετὰ τῆς κόκκινες ζωῶνες καὶ τὰ κόκκινα φεσάκια σκορπίζου ἓνα ἀρμονικὸν τόνον εὐθυμίας καὶ ζωῆς γύρω των. Τὰ κόκκινα παπούτσι των, λεπτά, ἐλαφρά, χωρὶς τακούνια κάμνουν τὸ περπάτημά των πεταχτό, σὰν χορευτρίξ μπαλέττου. Πέρνει ὁ κηθὲνς κάτι σὸ χέρι του καὶ τρέχουν, πετοῦν εἰς γραμμὴν, μιὰ λευκὴ ὁμοιόμορφος λιτανεία, μέσα εἰς τὸν σιωπηλὸν διάδρομον. Τίποτε ἀπὸ τὸ βαρὺ περπάτημα καὶ τὸν θόρυβον καὶ τῆς φωνῆς καὶ τὴν μυρμηκίαν τῶν φορεμάτων τῶν Εὐρωπαϊῶν ὑπηρετῶν. Ἐδῶ ὄλα εἶναι φῶς χρώματα καὶ ἀρμονία.

Κάτω μετὰ περιμένει ὁ καλὸς μου ξαναγὸς μετὰ

ἓνα κοινὸν φίλον. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς δὲν ἔχω πλέον νὰ φροντίσω διὰ τίποτε. Μόνον εἰς τὴν μεγάλην εἴσοδον ἡ λευκὴ λιτανεία ἔχει παραταχθῆ ὡς φρουρὰ τιμῆς καὶ τὰ μαῦρα χέρι, φκίνονται ἐτοιμα νὰ ἀπλώσουν πρὸς τὸ ἰδικόν μου. Πάρα πίσω εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ θυρωροῦ τρεῖς τέσσαρες χρυσοφορεμένοι γεμανοί, μετὰ τετράγωνες πλάτες, ὁ θυρωρὸς μετὰ τὸ ἐπιτελεῖον τῶν βοηθῶν του, μετὰ βλέπουν καὶ αὐτοὶ μετὰ κάποιαν ὑποπτικὴν βλέμμα. Δηλώνω εἰς ὄλους ὅτι θὰ ἐπανεέλθω μετ' ὀλίγας ἡμέρας, περὶ δὲ τὰς ἀποσκευὰς μου ποῦ θὰ μείνουν ἐδῶ, ῥίπτω μίαν διεύθυνσιν εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ θυρωρὸν, ποῦ ἔχει πόζες στρατάρχου σκορπίζω καὶ ἐγὼ ἀφειδῶς τὴν μειδίωμα καὶ πλατωνικοῦς χαιρετισμοῦ καὶ διευθύνουμαι εἰς τὴν ἀμαξάν.

Κάποιον μελαγχολία σκεπάζει τὰ λαμπροκοποῦντα μάτια τῶν μαῦρων, πρὸς τοὺς ὁποῖους ὁ συνοδὸς μου ἐξηγεῖ ὅτι θὰ ἐπιστρέψω γρήγορα. Καλὸ ταξεῖδι καὶ καλὸ γύρισμα, λέγουν τότε εἰς τὴν γλῶσσαν των, καὶ μόνον ἓνας μικροῦλης μόλις δέκα χρόνων μετὰ ἓνα πῆδημα εἰς τὸ ἀμάξι μου ποῦ παρουσιάζει τὸ μαῦρο χεράκι του: *due soldi* ...

Τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀφήκαμεν ἀκριβῶς εἰς τὰς ἑννέα διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ Κάϊρον τὸ μεσημέρι. Ὁ δρόμος μονότονος, ἴσως χωρὶς μίαν γραμμὴν βουνοῦ ἢ κἄν λόφου ποσειδά. Ποῦ καὶ ποῦ μιὰ φευγαλέα ἐμφάνισις τοῦ ποταμοῦ καὶ ἔπειτα πάντοτε ἡ ἰδίαν μονότονος πεδιάς, κατάφυτη, καταπράσινη, μετὰ ἀρχικὰ καὶ σποραδικὰ συμπλέγματα ἀπὸ ὑπερύψηλας χορμαδιῆς, δένδρα περίεργα, μετὰ ἓνα γυμνὸν κορμὸν τριῶν μέτρων καὶ ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν μίαν κινεζικὴν ὀμπρέλα ἀπὸ πλατύτατα σχιστὰ φύλλα.

Τὴν μονοτονίαν αὐτὴν διακόπτουν μικρὰ χωρὶς ἐσπαρμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, χωρὶς περίεργα ἰδιόρρυθμα ποῦ μοιάζουν περισσότερο μετὰ ἐρείπια καὶ χαλάσματα, παρὰ μετὰ κατοικίαις ἀνθρώπων. Οἱ ἄσπροι ἀσβεστομένοι τοῖχοι καὶ τὰ κόκκινα κεραμεῖδια, ἡ ποίησις ἀκριβῶς τῶν χωρικῶν σπιτιῶν λείπει ἀπὸ τὰ σπιτικάκια αὐτὰ ποῦ μοιάζουν περισσότερο τρώγλες, ἢ καὶ δὲν εἶναι σκαμμένες καὶ τρυπωμένες εἰς βράχους. Κτισμένα μετὰ λάσπην τοῦ Νείλου ἀπὸ τὴν ὁποίαν οἱ ἰθαγενεῖς κατασκευάζουν τὰ τοῦδλα των, στεγασμένα κατὰ περίεργον τρόπον ἀπὸ τὸ ἴδιον μίγμα εἶναι κατὰ μὲρος ἐντελῶς. Καὶ μέσα εἰς τὰ πρῶσινα σκαρτὰ φαίνονται ἀπὸ μακρὰν, ἐνῶ τρέχει ὁ σιδηρόδρομος ὡς λείψανα πυρκαϊῆς, ἡ ὁποία σκεπάζει μετὰ τὸ μαῦρον τοῦ καπνοῦ χεῶμα τὴν καταστρο-

φὴν ποῦ σκορπίζει εἰς τὸ πέραςμά της. Τὸ μόνον φωτεινὸν χεῶμα μέσα εἰς τὰ σκοτεινὰ αὐτὰ συμπλέγματα εἶναι τὰ ἄσπρα κεφαλοδέματα τῶν μαῦρων, τὰ γαλανόλευκα φορέματα των καὶ κάπου, κάπου καὶ τὰ κόκκινα φεσάκια των, ποῦ μοιάζουν ὡς πηλῶριες παπαροῦνες τῶν ἀγρῶν.

Ἄλλ' ὅσον προχωροῦμεν τὰ φεσάκια εἶναι σπανιότερα, δείγμα φαίνεται πολιτισμοῦ αὐτό, καὶ μόνον εἰς τοὺς μεγάλους σταθμούς, ἀνθρωποι φορητοφορεμένοι, Ἕλληνες καὶ Σύριοι καὶ Ἑβραῖοι, ἢ στρατιῶται Αἰγύπτιοι παρουσιάζονται μετὰ τὰ κόκκινα τῆς κεφαλῆς καλύμματα. Αἱ γυναικες παντοῦ τυλιγμένες μέσα εἰς μαῦρα σκεπάσματα καὶ μετὰ τῆς μαῦρες προσωπίδες των μοιάζουν σκεπασμένα μυστηριώδη ἀγάλματα πένθους καὶ πόνου, τὰ ὁποῖα κανένα χέρι εὐεργετικὸν πολιτισμοῦ δὲν ἠμπόρεσεν ἀκόμη νὰ ἀποκαλύψῃ.

Εἰς ἓνα μεγάλον σταθμὸν μίαν πολυάριθμος συνοδεία, ποῦ μοιάζει σὰν λιτανεία μυροφόρων τῆς Γραφῆς. Ὁ σταθμὸς εἶναι ὑψηλότερα ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ γι' αὐτὸ ἡ μίαν μετὰ τὴν ἄλλην βγαίνουν ἀπὸ ἓνα ἀνοιγμὰ ὑπόγειον, ὡς ἡ γῆ νὰ τῆς ἐκρατοῦσε κλεισμένες εἰς τὰ βῆθη τῆς καὶ σιγὰ, σιγὰ νὰ τῆς ἀπέδιδε τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην εἰς τῆς ἡμέρας τὸ πῶς. Ὑψηλές, λιγερές, μετὰ κορμοστασιῶν Καρυτίδων, μετὰ μακρὰ μεταξωτὰ ἐπανωφόρια ποῦ ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν καὶ φθάνουν ἕως κάτω εἰς τὴν γῆν, ἐντελῶς ἀρχαῖοι πέπλοι, πτυχωτοί, κάτω ἀπὸ τοὺς ὁποῖους διακρίνονται σώματα ἀγαλματοῦδη. Εἰς τὸ μικρὸν ἀνοιγμὰ τῆς μαῦρης μάσκας, ἐκεῖ ἀκριβῶς ποῦ λάμπουν ὄλα φῶς μάτια μεγάλα, κομμένα ὡς ἀμύγδαλα, μάτια ἡδονικά, ποῦ φαίνονται νὰ βλέπουν μετὰ ἐκπληξὴν τὸν κόσμον, μίαν ἄλλη λάμψιν χρυσοῦ, χύνει τὴν ἀκτινοβολίαν τῆς εἰς τὰς κρυμμένες τοῦ προσώπου γραμμὰς. Ἄλυσίδα χρυσοῦ μετὰ φλωρὰ πολλὰ, πάρα πολλὰ, ἀκολουθεῖ τὴν μετωπικὴν γραμμὴν, καὶ τὸν γῦρον τοῦ προσώπου καὶ κατεβαίνει διπλῆ καὶ τριδιπλῆ πλέον εἰς τὸ στῆθος καὶ πρὸς τὰ κάτω, στολισμὸς μοναδικὸς ποῦ λάμπει ἐπάνω εἰς τὸ μαῦρον μετὰ καὶ σχηματίζει τὸν πλέον παράδοξον τρόπον τῆς γυναικείας πολυτελείας. Εἶναι τὰ δῶρα ποῦ προσφέρονται εἰς τοὺς γάμους των, ἴσως ἡ προίτικα των ἢ ἡ προίτικα ποῦ προσφέρει ὁ σύζυγος, καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἱερὰ καὶ δὲν δίδει κινεῖα εἰσόδημα καὶ δὲν χρησιμοποιεῖται ποτὲ διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τὰς ἐργασίας τοῦ ἀνδρός. Καὶ ἡ ὁποία ἐν περιπτώσει θανάτου ἢ διαζυγίου μένουσιν εἰς στιγμὰς ἀνάγκης ὡς πόρος ζωῆς τῆς γυναικός.

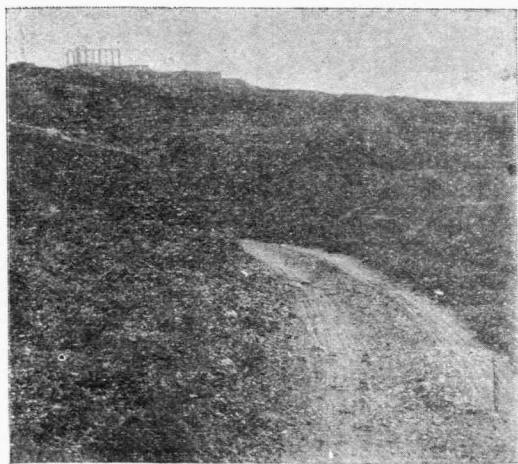
Ἡ μαῦρη συνοδεία μετὰ τοὺς θησαυροὺς αὐτοῦς

τοῦ χρυσοῦ ἐπέρασαν ἀπ' ἐμπρός μας, ὡς Ἄνατολίτικον ὄνειρον, ἐτοποθετήθη εἰς ἓνα εἰδικὸν βραχίον πρώτης θέσεως, ἐνῶ οἱ δοῦλοι, ὅλοι μαῦροι ἐκουβαλοῦσαν ὀπίσω τὰς ἀποσκευὰς καὶ ἡ σκλάβες, σκεπασμένες καὶ αὐτές, ἔφεραν ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους των, καθλιευμένα, ὠριότατα παιδάκια, ντυμένα ὡς κούκλες ἀνατολίτικες. Τὰ παιδάκια ἐκάθηντο ἐλεύθερα, ἀναπαυτικά, ὅπως κάθεται ἵππεὺς βέβαιος ἐπάνω εἰς τὸ ἄλογό του καὶ αἱ γυναῖκες ἕψηλές ὡς κυπαρίσσις, μὲ τὰ χέρια ἐλεύθερα καὶ μὲ τὰ κεφάλια ὑψηλὰ ἐπροχωροῦσαν μὲ μίαν ῥυθμικὴν κίνησιν ἁρμονία, ποῦ δὲν τὴν ὠνευρήθησαν κτλ ἀκόμη αἱ πολιτισμένα γυναῖκες τῆς Δύσεως.

Τὸ μεσημέρι ἀκριβῶς ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Κάιρον, τὴν ὠραίαν πόλιν τῆς Αἰγύπτου, τὴν παλαιάν πρωτεύουσάν των Καλιφῶν, τὴν πόλιν τῶν θρόνων καὶ τῶν μύθων. Τὴν πόλιν ποῦ συναντῶνται καὶ συγκρούονται εἰς κάθε βῆμα δύο ἀντίθετοι πολιτισμοί, δύο σώματα ἀνθρώπων ξένης φυλῆς καὶ χρώματος καὶ καταγωγῆς καὶ παρελθόντος καὶ παραδόσεων. Ἡ μία θερμή, ταπεινή, ὀλιγαρχικὴ ἀφημένη εἰς τὸ πεπρωμένον, προῖόν των πυρωμένων στεπεπῶν τῆς ἐρήμου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκυφορῆθη καὶ ἐνεπνεύσθη καὶ ἐβλάστησεν ἡ πίστις τοῦ Κοραίου. Ἡ ἄλλη ὑπερήφανος, ἐγωϊστικὴ, ἀπληστος, μὲ τοὺς λόγους τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὰ χεῖλη, καὶ μὲ τὴν αὐθαίρεσιν καὶ τὴν σκληρότητα εἰς τὴν ψυχὴν. Ἡ ξένη κυρίαρχος καὶ τυραννική, ἡ ἐντοπία δουλικὴ καὶ ὑποταγῆς. Ἐκείνη ἀπολαμβάνουσα, αὐτὴ στερουμένη. Ἐκείνη πλουσία, αὐτὴ πτωχή. Ἐκείνη ἐργαζομένη αὐτὴ κερδίζουσα καὶ χαιρομένη τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς.

Κ. Παροῦν

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΣΟΥΝΙΟΥ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΜΑΡΙΑ ΜΠΑΣΧΙΡΤΣΕΦ

Ἡ ἀλληλογραφία της μὲ τὸν Guy de Maupassant

Γ'

ΣΑΣ ΓΡΑΦΩ ἀκομὴ μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ ξεπέσω ἐντελῶς εἰς τὴν ὑπόληψίν σας. Ἄλλ' ἀδιάφορον. Εἶναι ὁ μόνος τρόπος νὰ σὰς ἐκδικηθῶ διὰ τὴν πονηρίαν σας ὡς πρὸς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ταυτότητός μου. Ἐσκεπτόμην ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ποῦ εἴσθε σεῖς, θὰ ἐκλείει τὴν ἀλληλογραφίαν μας μὲ τρόπον... ἂς ἔχετε χάριν! φείδομαι τῆς μετριοφροσύνης σας! Καὶ ὅταν ἀνοιξά τὸ γράμμα σας ἐπέριμενα κάθε ἄλλο παρὰ ὅ,τι εἶδα, καὶ τὸ ὁποῖον μὲ ἐξέπληξεν, εὐχάριστα ὅμως...

*Devant les doux accents d'un noble repentir
Me faut-il donc seigneur, cesser de vous haïr?*

Ἐκτὸς ἐὰν δὲν εἴσθε εἰλικρινῆς καὶ ἐσυλλογισθήκατε! θὰ κολακευθῆ, διότι τὴν ἐξέλαβα κυρίαν τοῦ κόσμου καὶ θὰ μεταχειρισθῆ κάθε τρόπον γιὰ νὰ μὲ κάμη νὰ τὸ πιστεύσω...

Λοιπὸν, διότι ἐθύμωσα, ἀλλάξατε ἰδέαν. Ἄλλ' ἐὰν ὁ θυμὸς μου ἦτο προσποίησης...

Ὅπως δὴποτε σὰς ἀποχαιρετῶ καὶ σὰς συγχωρῶ, ἀφοῦ τὸ θέλετε, διότι εἶμαι ἄρρωστη καὶ παρὰ τὴν συνήθειαν μου εἶμαι συγκαταβατικὴ μὲ τὸν ἑαυτὸν μου, μὲ τὸν κόσμον ὅλον καὶ μὲ σὰς ἀκόμη, ὁ ὁποῖος ἠύρατε τὸν τρόπον νὰ μοῦ εἴσθε τόσοσιν δυσάρεστος...

Ἄλλὰ πῶς νὰ σὰς ἀποδείξω ὅτι δὲν εἶμαι οὔτε *farceur*, οὔτε ἐχθρὸς καὶ πρὸς τί; Ἀδύνατον ἐπίσης νὰ σὰς ὀρκισθῶ ὅτι ἔχωμεν γεννηθῆ διὰ νὰ συννενοούμεθα. Δὲν ἀξίζετε ὅ,τι ἀξίζω. Σὰς τὸ λέγω μὲ λύπην μου, διότι θὰ μοῦ ἦτο πολὺ εὐχάριστον, νὰ σὰς εὐρω ἀνώτερον μου; σὰς ἢ ἓνα ὄιον δὴποτε ἄλλον, ἀδιάφορον. Καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἔχω εὐρεῖ ἐπὶ τέλους ἓνα ἄνθρωπον ποῦ νὰ μὲ ἐννοῆ καὶ νὰ τὸν ἐννοῶ...

Τὸ τελευταῖόν σας ἄρθρον ἦτο πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ θὰ ἤθελα νὰ σὰς ἀπευθύνω μίαν ἐρώτησιν ἐν σχέσει πρὸς...

Κάτι ἀσήμαντον, ἀλλὰ λεπτὸν καὶ χαριτωμένον εἰς τὸ γράμμα σας μὲ ἐνέβαλεν εἰς σκέψεις. Ἐλυπηθήκατε, διότι μὲ ἐλυπήσατε. Εἶναι κουταμάρα ἢ καλωσύνη; μᾶλλον καλωσύνη. Ἀδιαφορῶ, ἂν μὲ περιπαίζετε διὰ τὴν σκέψιν μου αὐτήν. Ναί! εἴχετε μίαν χαριτωμένην στιγμὴν ρομαντισμοῦ à la Stendhal, ἀλλὰ μὴ τρομάξετε καὶ δὲν κινδυνεύετε νὰ πάθετε ἀπὸ εὐαισθησίαν. Καλὴν νύκτα.

Ἐννοῶ τὰς δυσπιστίας σας. Πιθανὸν ἢ δια-

σκεδάζουσα μὲ τὴν ἀλληλογραφίαν αὐτὴν νὰ εἶναι νέα καὶ νόστιμη, δὲν ἠθέλετε νὰ πῆτε αὐτὸ; Ἄλλὰ, Κύριε, πῶς... Ἰδέπετε, ξεχνῶ ὅτι δὲν ἔχωμεν τίποτε πλέον μεταξύ μας.

83 rue Dulong.

Κυρία

Δὲν σὰς ἀπήνησα ἐνωρίτερα, γιὰτὶ ἐταξείδενα τώρα δέκα ἡμέρες. Εἰς τὸ Παρίσι θὰ μείνω πάλιν ὀλίγον, καὶ ἔπειτα θὰ φύγω ὀριστικῶς πλέον διὰ τὸ καλοκαίρι.

Βεβαίως, Κυρία μου, δὲν εἴσθε εὐχαριστήμενη καὶ διὰ νὰ μοῦ δείξετε τὸν θυμὸν σας, μοῦ λέγετε ὅτι εἶμαι πολὺ κατώτερός σας. ὦ! Κυρία μου! Ἄν μὲ ἐγνωρίζατε, θὰ εἰξεύρετε ὅτι δὲν ἐφαντάσθην ποτὲ νὰ διεκδικήσω ἠθικὰς ἢ καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Δὲν σκοτίζομαι κατὰ βάθος οὔτε διὰ τὰς μέν, οὔτε διὰ τὰς δέ. Ὅλα περίπου μοῦ εἶναι ἀδιάφορα εἰς τὴν ζωὴν, ἄνθρωποι, γυναῖκες καὶ πράγματα. Ἴδου ἡ ἀληθινὴ πίστις μου. Προσθέτω μάλιστα ὅτι ἀδιαφορῶ διὰ τὸν ἑαυτὸν μου, ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἄλλους. Ὅλα δι' ἐμὲ εἶναι ἀνία, ἀθλιότης καὶ κοροϊδεῖα.

Πιστεύετε ὅτι κατεβαίνετε εἰς τὴν ἐκτίμησίν μου, διότι μοῦ ἐγράψατε καὶ πάλιν. Διατί; Εἴχατε τὴν ἐξυπνάδα νὰ μοῦ ἐξομολογηθῆτε μὲ λόγια εἰλικρινῆ, ἀπλὰ, θυμωμένα καὶ χαριτωμένα, ὅτι τὸ γράμμα μου σὰς εἶχε προσβάλει καὶ αὐτὸ μὲ συνεκίνησε βαθύτατα. Ἐδικαιολογήθην καὶ σὰς ἐζήτησα συγγνώμην. Μοῦ ἀπαντήσατε χωρὶς νὰ ἀφοπλισθῆτε, μὲ καλωσύνην ἀλλὰ καὶ μὲ θυμὸν ἀκομῆ. Τὶ φυσικώτερον; ὦ! Ξέρω ὅτι τώρα περισσώτερον ἀπὸ πάντοτε δισπιστεῖτε πρὸς ἐμέ. Τί νὰ γείνη; Ὅστε δὲν θέλετε νὰ ἰδωθῶμεν. Καὶ ὅμως γνωρίζομεν εὐκολώτερα κάποιον, ὕστερα ποῦ τοῦ ὁμιλήσαμεν πέντε λεπτά, παρὰ μετὰ ἀλληλογραφίαν δέκα χρόνων. Εἶναι δυνατόν νὰ μὴ γνωρίζεσθε μὲ τοὺς γνωστούς μου εἰς τὸ Παρίσι, εἰς τὰ σπίτια τῶν ὁποίων περνῶ τὰ βράδια μου, ὅταν εὐρίσκομαι ἐδῶ. Εἰπέτε μου εἰς ποῖα ἀπὸ τὰ σπίτια αὐτὰ μπορῶ νὰ σὰς συναντήσω καὶ θὰ πρέξω ἀμέσως. Ἄν μὲ εὐρετε πολὺ δυσάρεστον, ἀποφύγετε τὴν γνωριμίαν μου.

Ἄλλως τε δὲν πρέπει νὰ μὲ φαντάζεσθε ὅ,τι δὲν εἶμαι, δηλ. ὠραῖος, ἢ κομψός, ἢ ἰδιότροπος. Συχνάζετε εἰς σπίτια Ὀρλεανιστῶν, Βοναπαρτιστῶν ἢ δημοκρατῶν; Εἶμαι γνώριμος μὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς κύκλους. Θέλετε νὰ μὲ διατάξετε νὰ σταθῶ εἰς ἓνα μουσεῖον, ἢ ἐκκλησίαν, ἢ δρόμον, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι δὲν θὰ μὲ γελάσετε καὶ ὅτι δὲν θὰ περιμένω ἡλιθίως γυναῖκα

ποῦ δὲν θὰ ἔλθῃ. Εἰς τὸ θέατρον ἢ μπορῶ νὰ σὰς εἰπῶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ θεωρείου μου καὶ θὰ μὲ ἐγνωρίζετε, χωρὶς νὰ σὰς γνωρίσω. Καὶ τὴν ἐπαύριον θὰ μοῦ ἐγράφετε: Ὑγιαίνετε, Κύριε. Δὲν μὲ εὐρίσκετε, ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτά, ἱπποτικώτερον ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν φρουρὰν εἰς Fontenoy

Σὰς φιλῶ τὰ χέρια.

GUY DE MAUPASSANT

ΤΟ ΠΛΟΙΟΝ Ἡ ΝΕΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ Δ' ΑΝΝΟΥΝΤΖΙΟ

Γ'

ΤΡΙΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ἐτελείωσε. Ὁ ἐπιλογος αὐτὸς ἐξηγεῖ τὸν σκοπὸν τοῦ ἔργου. Αἱ ὄρδαί τοῦ Ἰωάννου Φαλέδρα διασκορπίζονται ἀπὸ τοὺς ἄνδρας τοῦ Μάρκου Γρατίκου. Ἄλλ' ὁ λαὸς διατελεῖ ὑπὸ τὴν θλιβεράν ἐντύπωσιν τῆς ἀδελφοκτονίας καὶ τὸν φόβον τῆς θείας τιμωρίας.

Ἡ ἅγια χήρα, ἡ μητέρα τῶν Γρατίκων ἐπιστρέφει ἀπὸ τὴν ἐξορίαν καὶ διηγείται εἰς τὸν λαὸν ὅλον τὸ μαρτύριόν της, ὅχι διὰ τὸν ἐξευτελισμὸν καὶ διὰ τὰ ἰδικὰ της βάσανα, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀμαρτωλὴν ζωὴν του, διὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ ἐξιλεωθῆ. Καὶ παρακαλουμένη ἀπὸ τὸν ὄχλον προφητεύει τὰς τιμωρίας ποῦ θὰ ἐπιβάλλῃ ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἐξιλέωσιν τοῦ λαοῦ: Δὲν θὰ ἔχη πλέον, λέγει ἡ προφήτις, ὁ λαὸς σπίτια εἰς τὴν γῆν, ἀλλ' οὔτε ἀγροὺς πρὸς καλλιέργειαν, ἀλλ' οὔτε κτήνη διὰ τοὺς ἀγροὺς. Ἡ θεία ὄργη θὰ καταδιώξῃ ὅλους εἰς τὴν θάλασσαν. Ἄλλ' ὅταν ἡ θεία ὄργη περάσῃ, ἡ θάλασσαν αὐτὴ θὰ δοξάσῃ τὴν Βενετίαν. Διὰ τῆς θαλάσσης θὰ ἔλθουν τὰ ξύλα διὰ τὰ πλοῖα, τὰ ἀγάλματα διὰ τὰς πλατείας, τὸ μάρμαρον καὶ τὸ χρυσάφι διὰ τοὺς ναοὺς. Ἡ νεογέννητος πόλις θὰ γίνῃ τότε πλουσία καὶ ἰσχυρὰ καὶ κυρία τῶν θαλασσῶν καὶ θὰ ὑπερβῆ εἰς δόξαν ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς.

Ἡ προφητεία αὐτὴ εἶναι ἡ ποιητικώτερα σελὶς τοῦ ἔργου τοῦ δ' Ἀννούντζιο, καὶ διεγερνεύει τὸν σκοπὸν του, δηλαδὴ τὴν ἀποθέωσιν τῆς Βενετίας καὶ τὴν ναυτικὴν ὑπεροχὴν τῆς Ἰταλικῆς φυλῆς. Ἐνῶ ἡ ἑνα προφητεύει, ὁ δῆμιος πυρόνει εἰς τὸ πῦρ ὑπὸ τὴν ἐθνικὴν ἀψίδα τῶν ναυμάχων τὸ ἀδαμαντοκόλλητον σπαθὶ τῆς σειρήνος, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ τυφλώσῃ, διὰ νὰ ριφθῆ ἔπειτα εἰς τὸν λάκκον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφόνευσε τὸν ἓνα μετὰ τὸν ἄλλον ὅλους τοὺς φίλους τῶν Γρατίκων.

Ἡ Βασιλιόλα δεμένη σφικτὰ εἰς τὴν στήλην, μὲ τὸ πρόσωπον σκεπασμένον ὑπὸ τὴν πορφύραν φαίνεται ἀδιάφορος δι' ὅ,τι συμβαίνει γύρω της. Ὁ Μάρκος ἐπιστρέφει, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ ἀτενίσῃ τὴν μητέρα του. Τὸ ἐγκλη-

μά του είναι μέγα και μεγάλη θά είναι η τιμωρία του. Θά φύγη πάλιν με τὸ μεγάλο πλοῖον μακρὰν, θά πολεμήσῃ διὰ τὴν πατρίδα του καὶ θά ἀποθάνῃ ἐπάνω εἰς αὐτὸ διὰ τὴν δόξαν της. Δὲν θά ἐπανίδη ἴσως ποτὲ πλέον τὸ νησί του, ἀλλὰ θά καθαρῶς τὰς θαλάσσας ἀπὸ τοὺς πειρατὰς καὶ ἡ Ἀδριατικὴ θά γίνῃ θάλασσα Βενετικὴ. Θά φθάσῃ καὶ ὡς τὴν Αἴγυπτον ἀκόμη διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ ἀπ' ἐκεῖ τὸ ἀληθινὸν σῶμα τοῦ Ἁγίου τῆς πόλεως προστατοῦ. Καὶ ὁ λαὸς τοῦ φωνάζει: Πήγαινε, πήγαινε νὰ ἐξιλεώσῃς τὸ σφάλμα σου καὶ νὰ μᾶς φέρῃς τὸν Ἅγιον Μάρκον. Ἐπὶ ἀπὸ τὰς ἐνδοξοτέραις οἰκογενείαις τῆς Βενετίας τὸν παρακαλοῦν νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ των ἐκείνους, οἱ ὅποιοι θά τὸν ἀκολουθήσουν εἰς τὴν μεγάλην ἐκστρατεῖαν του· καὶ ὁ Μάρκος ἐκλέγει τοὺς συντρόφους του. Τὸ πλοῖον εἶναι ἐκεῖ καὶ ὁ Μάρκος συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς ἰδιοῦς του διευθύνεται πρὸς τὴν ἀποβάθραν συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ πλήθους. Ἀλλὰ μία κραυγὴ φοβερὰ διακόπτει τὴν ἔξοδον τὰς φωνῶν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ: «Μάρκε Γράτικε, ἐνθυμήσου καὶ ἐμέ», φωνάζει περίτρομος ἡ Βασιλιόλα, ἡ ὁποία εἰξεύρει τί μαρτύριον τὴν περιμένει, ἐὰν φύγη ὁ παλαιὸς ἐραστής, ὁ ἀνίσχυρος ἐμπρὸς τῆς μέγας δικαστῆς, Μάρκος Γράτικος. Ὁ λαὸς φαίνεται συμπαθῆς πρὸς τὴν ὠραίαν ἐθνικὴν, ἀλλὰ ἡ μοναχὴ διατάσσει τὸν δῆμιον νὰ τυφλώσῃ ἀμέσως τὴν Φαλέδραν. Ἡ Βασιλιόλα φωνάζει: Ὁχι, ὄχι, τὰ μάτια μου. Σκότωσέ με, ἅγια γυναῖκα, μέρασε με τὸ ξίφος αὐτὸ τὸ στήθος μου. Καῖσε με ἐπάνω εἰς τὴν πυρὰν αὐτὴν. Ὁ Θεὸς τὸ εἶπε: «θὰ θυσιάσῃ ἐπὶ τοῦ πυρός, ὁ διὰ τοῦ πυρός ἀμαρτήσας.

Ἀλλ' ἡ διακόνισσα εἶναι ἀμετάπειστος: «Θὰ τυφλωθῇ ἐκείνη, τῆς ὁποίας ἡ ψυχὴ ἐξῆλθεν εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαρτίας καὶ θά καταδικασθῇ νὰ γυρίσῃ με τῆς σκλάβας τοὺς τροχοὺς τοῦ μύλου». Ὁ δῆμιος ἐν τούτοις ἀρνεῖται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν σκληρὰν ἀπόφασιν καὶ καθ' ἡν στήθην ἡ διακόνισσα μανιώδης ὄραμα αὐτὴ μετὰ τὸ πυρωμένον ξίφος νὰ τυφλώσῃ τὴν κόριν, ἀκούεται καὶ πάλιν τρομερώτερα τῶρα ἡ κραυγὴ της: «Μάρκε, γείνου σύ ὁ δικαστῆς μου».

Ὁ Μάρκος ἀποφασιστικὸς κατεβαίνει ἀπὸ τὸ πλοῖον ὑπὸ τὰς ἀποδοκιμασίας τῆς μητροῦς του, ἡ ὁποία ἀπομακρύνεται στήριζουσα τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν σταυρὸν τῆς ράβδου της. Ὁ Μάρκος τότε λυεῖ τὰ δεσμὰ τῆς Βασιλιόλας, ἡ ὁποία τοῦ ψιθυρίζει μετὰ λόγια γλυκὰ καὶ μετὰ βλέμματα γοητευτικά: Ἐνθυμήσου τί ἦτον ὁ Ἰουστίνος καὶ ὁ Ἰουστινιανός. Ἄνθρωποι κοινοί. Ἐνθυμήσου ὅτι ἐγὼ μόνη εἰξεύρω τὸν δρόμον ποῦ φέρεῖ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Βυζαντίου καὶ τὴν τέχνην ποῦ κάμνει τοὺς αὐτοκράτορας. Πάρε με μαζὶ σου, θά εἶμαι καλὴ καὶ εὐλικρινής. Τὴν φορὰν αὐτὴν δὲν λέγω ψέματα.

Ὁ Μάρκος ἀγωνιᾷ, καὶ ψυχρὸς ἰδρῶς τὸν περιρρέει. Τὴν ἔλυσε πλέον ὄλην. Ἀλλ' ἐνῶ τὸ πλῆθος ἐναγωνίως περιμένει, ὁ Μάρκος σπκόνει τὸ ὠραῖον σῶμα εἰς τὰ χάρια του καὶ φωνάζει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πλοίου: «Ὅλα εἶναι ἔτοιμα. Δὲν μᾶς λείπει παρα' το ἄγαλμα τῆς πρῶτης. Ἴδου, καρφώσατε ἐπάνω ἐκεῖ τὴν

ἀετὸν αὐτὴν τῆς Ἀκουϊλέας. Εἶναι εὐγενὴς καὶ ὠραία καὶ γενναία καὶ ὁ θάνατος αὐτὸς τῆς ἀξίζει. Ἀλλ' ἡ Βασιλιόλα φεύγει ἀπὸ τὰ χέρια του, πηδᾷ πρὸς τὸ ἀντικρὸν μέρος καὶ μετὰ φωνὴν περιφρονητικὴν τοῦ λέγει: Δέσποτα! ἐγὼ δὲν ἀνῆκω παρὰ εἰς ὄσους ἐκλέγω μόνη μου. Καὶ θά ἀποθάνω μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἰδικῆς μου ἐκλογῆς. Καὶ μετὰ τὰ λόγια αὐτὰ ῥίπτεται εἰς τὴν φωτιάν, τῆς ὁποίας φαίνεται ὡς νὰ ζητῆ νὰ καταπιῇ τὰς φλόγας.

Ὁ λαὸς ὠρύεται ἀπὸ φρίκην καὶ κατάπληξιν, ἐνῶ ὁ Γράτικος διατάσσει τοὺς στρατιώτας νὰ φέρουν τὰ ὄπλα καὶ ἀποδώσουν στρατιωτικὰς τιμὰς εἰς τὴν καιομένην. Καὶ ἐνῶ ἡ ὠραία καὶ τρομερὰ Βασιλιόλα φλέγεται, τὸ πλοῖον μετὰ ὄλους τοὺς πολεμιστὰς του φέρεται μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν θάλασσαν.

I. Μοντούρης

ΤΟ ΜΑΡΑΜΜΕΝΟΝ ΚΡΙΝΟΝ

Ο ΙΑΤΡΟΣ εἶχε πάρει κυριολεκτικῶς φωτιά. Ποτέτου δὲν εἶχεν εὖρει μαζεμένους τόσους δασκάλους καὶ ἀνθρώπους τῶν σχολείων μαζὴ, καὶ ποτέ του δὲν εἶχεν αἰσθανθῆ τὴν ἀνάγκην νὰ ξεσπάσῃ ἐκκέντιον των ὄλων τὸ μίσος, ποῦ εἶχε σωρευθῆ εἰς τὴν ψυχὴν του δέκα χρόνις περιόπου τῶρα, ποῦ κατεγίνετο εἰς μελέτες καὶ στατιστικὰς καὶ συμπεράσματα τῆς καταστρεπτικῆς ἐπιρροῆς τοῦ σχολαστικισμοῦ καὶ τοῦ δασκαλισμοῦ καὶ τῶν ἐξετάσεων διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ἀκμὴν τῶν παιδιῶν.

Καὶ ἀφοῦ κατεκεράνωσε τοὺς Γερμανοὺς μετὰ τὰ συστήματά των καὶ τοὺς ἑσάλλε τὸν ἀναβλόμενον, ἐπλησίασε τὴν πόρταν τῆς αὐλῆς. Τὰ κορίτσια σκορπισμένα ἐπεριπατοῦσαν ἀνά ζεύγη ἢ καὶ περισσότερα. Ἀλλὰ ἐσηματίζαν πυκνοὺς ὀμίλους, εἰς τοὺς ὁποίους μία δὴ ἐρρητόρευαν, καὶ διηγοῦντο τὰ κατορθώματά των τῆς ἡμέρας, πῶς τὰ ἐκκτάφεραν καὶ χωρὶς νὰ ξέρουν τίποτε ἔγραψαν περίφημα. Ἀλλὰ πάλιν εἶχαν περικυκλώσει μίαν, τὴν ἐπιμελεστέραν καὶ τῆς ἔλεγαν, πῶς εἶχαν γράψῃ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο, καὶ ἐζητοῦσαν τὴν γνώμην της, ἐν ἔγραψαν ἢ ὄχι καλὰ καὶ τὴν ἐπικραλοῦσαν νὰ τοὺς λύσῃ καμμίαν ἀπορίαν, ποῦ εἶχαν διὰ τὸ ἀμέσως ἐπόμενον μάθημα. Μεταξὺ τῶν κοριτσιῶν ἐπεριφέρετο μίαν γυναῖκα μετὰ ἓνα πανέρι κοιλούριον, ἀπὸ τὰ ὁποία ἠγόραζαν τὰ παιδιὰ, καὶ τὰ ἔκρυπταν εἰς τῆς τσέπας των, καὶ ἔπειτα, κομματάκια, κομματάκια τὰ ἔτρωγαν ἐνῶ ἐπεριπατοῦσαν. Αὐτὰ τὰ ξεροκούλουρα ἦτο τὸ μοναδικὸν των πρόγευμα εἰς ὅλα τὰ χρόνια τῆς μαθητικῆς των ζωῆς, κατὰ τὸ μακρὸν διάστημα τῆς ἡμέρας ἀπὸ τὰς ὀκτῶ τὸ πρῶτ, ἕως εἰς τὰς πέντε τὸ βράδυ.

Ὁ γιατρός μετὰ ἓνα βλέμμα ἀντελήφθη τὰ καθέκαστα τῆς παιδικῆς αὐτῆς συγκεντρώσεως καὶ ἐφαίνετο τὸ βλέμμα ἐκεῖνο, — τὸ μόνον ζωηρὸν καὶ φωτεινὸν πράγμα ποῦ ἡ ἡλικία καὶ ἡ ἐργασία δὲν εἶχαν κουράσει, — ὡς νὰ ἐβυθίζετο ὡς τὰ κατὰβρα τῶν παιδικῶν ψυχῶν καὶ ἔβλεπε μετὰ φρίκην τὰς καταστροφὰς, ποῦ εἶχε προξενήσει μέσα των ἡ ζωὴ αὐτὴ τῆς σκληρότητος καὶ τῆς ἀκαρδοσύνης τῶν μεγάλων.

Τῆς βλέπετε, εἶπεν ἔξαφνα, στρεφόμενος πρὸς τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία τὸν εἶχεν ἀκολουθήσει πρὸς τὴν θύραν μετὰ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θά ἔφευγε. Βλέπετε τὰ χάλιά των, μετὰ τῆς πλάτης ποῦ κμπουριάζουν ὅλη νὰ εἶναι πλάτες σκλάβων καὶ μετὰ τὰ μάτια τὰ θυλὰ καὶ τὰ κουρασμένα ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν καὶ τὴν μελέτην, καὶ μετὰ τὰ στήθη τὰ βυθουλωμένα ἀπὸ τὴν ἐξάντλησιν καὶ τὸν μαρασμόν. Καμαρώσετέ της. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἀθλιότης καὶ ἡ πτώχεια τοῦ αἵματος καὶ τὰ πεταγμένα ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ κόκκαλα, καὶ τὰ νεκρωμένα πρόσωπα καὶ τὰ σβυσμένα μάτια εἶναι ἔργον τῶν χειρῶν σας, εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν προγραμμάτων καὶ τῶν μεθόδων καὶ τῶν διδακτικῶν συστημάτων σας.

Ὁ προορισμὸς σας εἶναι νὰ ἀνκτύσετε τὰ πνεύματα καὶ νὰ προετοιμάσετε τὸν δρόμον ἐνὸς πολιτισμοῦ ἀληθινοῦ καὶ μιᾶς προόδου καὶ ἀκμῆς τῆς φυλῆς. Καὶ ἐσεῖς βάζετε τὰ δυνατὰ σας πῶς νὰ ἐξαντλήσετε καὶ νὰ χαντακώσετε τὴν φυλὴν αὐτὴν χειρότερα. Πῶς νὰ μαράνετε τὴν νεότητα καὶ νὰ τὴν ἐξασθενήσετε καὶ νὰ τὴν γεράσετε καὶ νὰ τὴν κάμνετε στειρὰν, χωρὶς δύναμιν παραγωγῆς, χωρὶς ὄρεξιν διὰ τὴν ζωὴν, τὴν ὁποῖαν τόσον ἀπονα φαρμακόνετε εἰς αὐτὰ τὰ πρῶτα ἀκόμη βήματά της.

Δὲν εἶχε τελειώσει καλὰ, καλὰ, ἀκόμη τὰ λόγια αὐτὰ ὁ γιατρός, ὅταν ἔξαφνα παρετηρήθη εἰς ἓνα ἄκρον τῆς αὐλῆς μίαν συμπύκνωσις μεγαλειτέρων παιδιῶν, ὡς καὶ νὰ εἶχε συμβῆ, τὸ ὁποῖον ἐπροκάλεσε τὴν προσοχὴν καὶ τῶν ἐπιμελητριῶν. Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν ὄλα τὰ παιδιὰ εἶχαν μαζευθῆ ἐκεῖ, ἐνῶ αἱ πρῶται ποῦ εἶχαν φθάσει, ἔτρεχαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τρομαγμένες ἐφώναζαν: Ἡ Μερία Βέρου ἐλιποθύμησε. Εἶναι ἐντελῶς ἀναίσθητη καὶ παγωμένη. Νερό! νερό! ἐφώναζαν τῶρα καὶ ἄλλες ποῦ εἶχαν ἀκολουθήσει τῆς πρῶτες.

Ὁ γιατρός καὶ ἡ κυρία τῆς ἐπιτροπῆς μετὰ δύο διασκελισματὰ ἐπήδησαν ἀπὸ τὴν θέσιν των καὶ εὐρέθησαν εἰς τὸ πλευρὸ τῆς λιποθυμημένης κόρης. Τὰ ἄλλα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀργοκίνητα ἐξεκίνησαν μετὰ κάποιον δισταγμὸν καὶ στενοχωρίαν. Ὄψ! κι' αὐτὴ! τῶρα εὐρέ-

θηκε νὰ ἀρρωστήσῃ, εἶπεν ὁ καθηγητής, ποῦ εἶχε τόσο συγγισθῆ πρὶν γιὰ τὸ ζήτημα τῶν βιβλίων του.

— Θὰ καταντήσωμε νὰ φάμε εἰς τὴν μίαν, εἶπεν ὁ ἄλλος καὶ τότε δὲν ἔχωμε καιρὸ νὰ τὸν πάρωμε λιγάκι.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ γιατρός εἶχεν ἐξετάσει τὸν σφυγμὸν τοῦ ἀναίσθητου παιδιοῦ καὶ διέτασεν ὄλες τῆς ἄλλες νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπ' ἐκεῖ, ἐνῶ ἡ κυρία μετὰ μίαν ἐπιμελήτριαν τὴν ἐξεκούμπωναν καὶ τῆς ἔρριπταν νερὸ καὶ ἐπροσθοῦσαν νὰ τὴν ἀνασηκώσουν. Ἡ μαθήτρια ἐπὶ τέλους συνῆλθεν, ἀνοιξε τὰ μάτια της, ἔστρεψε γύρω της βλέμματα φοβισμένα καὶ ἐκπληκτικὰ καὶ ἐφαίνετο ὅτι νὰ ἐρωτοῦσε πῶς εὐρίσκειτο ἐκεῖ εἰς τέτοιαν κατάστασιν. Ὁ ἰατρός τὴν ἐβοήθησε νὰ σηκωθῆ, τὴν ἐτοποθέτησεν εἰς ἓνα κλῆσιμα, διέταξε νὰ τῆς φέρουν κάτι τονωτικὸν καὶ νὰ φωνάζουν ἀμάξι. Ὁ πᾶς εἰς τὸ σπῆτι σου ἀμέσως; νὰ ἡσυχάσῃς, τῆς εἶπε.

Ἀλλ' ἡ κόρη ἄρχισε τότε ἀληθινὸν θρῆνον. Ἦτο πολὺ καλὰ, δὲν εἶχε τίποτε καὶ δὲν θά ἐπήγαινε εἰς τὸ σπῆτι της. Καὶ ὅταν ὁ γιατρός ἐπέμεινε, ἡ κόρη ἀπήνησεν. Θέλετε λοιπὸν νὰ με σκοτώσῃ ὁ πατέρας μου, ποῦ θά νομίσῃ ὅτι τῶκαμα ἐπίτηδες γιὰ νὰ μὴ δώσω ἐξετάσεις; Ἡ καυμένη ἡ μητέρα μου θά τρελλαθῆ, ἐν μετὰ ἰδῆ ἔξαφνα νὰ γυρίσω...

Ὁ γιατρός ἐπροσπαθοῦσε μαζὴ μετὰ τὴν κυρία τῆς ἐπιτροπῆς νὰ τὴν πείσουν, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον. Τότε ἡ κυρία τῆς ἐπρότεινε νὰ τὴν πάρῃ εἰς τὸ ἰδικὸ της σπῆτι, ὅπου θά ἔτρωγε κάτι τι, θά ἀνεπαύετο καὶ ἔπειτα θά ἐγύριζαν μαζὴ. Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν εἶπε, νὰ τῆς φωνάζουν ἓνα ἀμάξι, ἐζήτησε τὸ καπέλλο καὶ τὰ βιβλία τῆς παθούσης καὶ διηθύνετο πρὸς τὴν ἐξώθυραν, ἀκολουθουμένη καὶ ἀπὸ τὸν ἰατρὸν, ὅταν αἴφνης εὐρέθη ἐμπρὸς των καὶ ἡ Ἄννα χλωμή, χλωμὴ ὅλη κέρνιν, μετὰ τὰ μάτια της σβυσμένα καὶ μετὰ κάτι κόκκινες πινελιὰς εἰς τὸν καιρὸ πολὺ ὑποπτες.

Ὁ γιατρός, χωρὶς νὰ εἰπῆ τίποτε, ἐπῆρε καὶ τὴν Ἄνναν ἀπὸ τὸ χέρι, τὴν ἔφερε πρὸς τὸ ἀμάξι: Θὰ πάρετε καὶ αὐτὴν, κυρία μου, εἶπε. Ἐχει ὅσον καὶ ἡ ἀρρωστη ἀνάγκην νὰ φάῃ κάτι καὶ νὰ ἡσυχάσῃ. Καὶ ἔπειτα ἄγριος ἔρριξεν ἓνα βλέμμα κεραυνοβόλον εἰς ὄλα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, τοὺς ἐκάλεσε μέσα, ἐστάθηκε μπροστὰ εἰς τὸ τραπέζι των, καὶ ἀφῆκε νὰ χυθῆ εἰς λόγια τρομερὰ, ὅλος ὁ θυμὸς ποῦ ἔδραζε μέσα του.

Βρέ, ἐβδομηντα χρόνια τῶρα ποῦ εἴμεθα βασιλείον καὶ κράτος ἐλεύθερον, δὲν εὐρέθηκε μέσα σὲ τόσους ξυλοσχίστες ἀπὸ ἴσας κενένας, ποῦ νὰ συλλογισθῆ, ὅτι τὸ κλίμα μας δὲν εἶναι

για εξετάσεις κλοκκιρινές; Και τί θα έχανε τάχα ή σοφία που μεταδίδετε εις τον κόσμο, αν εβάλετε τας εξετάσεις σας τον Δεκέμβριο, αφού σας χρειάζονται χωρίς άλλο ή ανοησίες αυτές, που δεν χρησιμεύουν εις τίποτε. "Η γιατί οι Γερμανοί και οι Έλβετοι της έχουν τον Ιούνιο, νομίζετε πως έτσι πρέπει, και πως τότε τα κεφάλια των παιδιών είναι σαν τα σταφύλια που ωριμάζουν με τον ήλιο και δίδουν κρασί γλυκύτερο; "Αλλά εις την Γερμανία και εις την Έλβετία κάθε ημέρα βρέχει και κάνει δροσιές και κυνικά καύματα δεν ξέρουν τί θα 'πῆ οι άνθρωποι εκεί.

"Αν καλά ποιός από 'σας ετυλογοίσθηκε ποτε τίποτε για τον τόπο αυτό και ποιός από σας με τα σχολαστικά μυκλά σκοτίζεται για τίποτε άλλο, παρά για τα πόσα θα πάρη και πόσα θα κερδίση.

Και ώργισμένος περισσότερο εκτύπησε το χέρι του με δύναμιν επάνω εις το τραπέζι και εξήκολούθησε της βλέπετε όλες αυτές, που με τα ψέματα κρατιούνται αυτές της ημέρες; Ξέρετε τί θα κάμουν άμα πάρουν το παληόχαρτο, που θα τους δώσετε και πάλι με χατήρια και με ρουσφέτια. Θα στίσουν τα βιβλία τους, θα πετάξουν τα τετράδια και θα τους φανή πως έγλύτωσαν από μια κόλασι, που όλοι σεις είσθε δήμιοι και τύρανοι των.

Και βαρυστιμισμένες, κουρασμένες, αηδικασμένες από τέτοια μάθησι, χωρίς τίποτε μέσα εις την ψυχή, χωρίς κκμική γλύκα και ευχαρίστησι και αισθηματική έμμορφιά μέσα εις την καρδιά θα αρχίσουν την άχρωματίστη ζωή της δασκάλας, και την τρομερή πάλη της υπάρξεως, 'σαν κολασμένες.

Και θα περάσουν έτσι άχαρα τα νεανικά των χρόνια, όπως έπέρασαν και τα παιδικά. Και ή δουλειά των θα τους φαίνεται άγχαρεία και θα είναι με τα μικρά παιδιά σχολαστικές κι' αυτές, όπως είσθε και σεις μαζή τους. Και ή ώραία εποχή της νεότητος των θα σβύση, μαρμαμμένα, άκκιρα, λουλούδια, που τους έλειψεν ό ήλιος της ευτυχίας, και ή δροσιά της αγάπης και της στοργής.

Και έπειτα, άφησε την θέσι του, έπροχώρησε εις την άπεραντη τάξι, ιδρωμένος, άναμμένος, έκκμεν όλίγα βήματα και έγύρισε πάλι προς τους κυρίους επιτρόπους, οι όποιοι τον έβλεπαν με όικτον, 'σαν να είχαν εμπρός των ένα τρολλόν.

Και τί σας ώφελει που φυλλομετράτε τους αρχαίους σοφούς και έγκωμιάζετε της έμμορφης και τορνευτές γυναίκες του Όμηρου και της παληκαρίσις Σπαρτιάτισες, αφού άγωνί-

ζοσθε πως να εξαντλήσετε και να άφανίσετε τη ράτσα τη Έλληνική με την ζωή αυτή την ψεύτικη και την κλεισμένη εις την βρώμα των σταύλων και των άχουριών αυτών που τα όνομάζετε σχολεία;

Θα κρημισθῆ το κτίριον αυτό και θα κτισθῆ νέον, διέκοψεν ένας από τους επιτρόπους.

Δεν θα το γκρεμίζατε, αν δεν εφάνιουνταν έτοιμο να πέση και να σας πλακώση, είπεν ό γιατρός, ακόμη περὶ έρεθισμένος. Και ξέρεις τί έπρεπε να γίνη. Να σας μαζέψουν όλους μέσα εδώ, όλους που άνακατεύεσθε εις τα σχολεία και τα προγράμματα, από τον άνώτατο ως τον κατώτατο και να σας βάλουν φωτιά και να σας κάψουν, έρείπια και σας ζωντανά, μαζή με το μεγάλο αυτό έρείπιο και της χιλιάδες τα περὶ μικρά, που είναι σκορπισμένα εις όλην την Ελλάδα.

— "Αλλά μήπως είναι ό Ζεύς και μάς έρχεται από τον Όλυμπον φορτωμένος κεραυνούς, είπε σιγά ό έλληνοστής προς τον πλησίον του ιστορικόν με την προφορά του την παράξενη, την Ρουμελιώτικη.

— Μόνο έτσι θα έσωζόμεθα και θα έγλυτώναμεν και θα βάζαμεν νέα θεμέλια εις την άνατροφή των παιδιών μας, είπεν ό γιατρός. Τότε θα κάναμε και 'μεις σχολεία 'σαν τους Άμερικανούς και τα παιδιά μας θα έμάθαιναν να ζούν 'ς το ύπαιθρον και να μελετούν κάτω από τα δένδρα και να χαίρωνται την νεότητα και την ζωή. Και τα κοριτσάκια μας θα έγίνοντο ή λευκώλενες Κερυάτιδες, που δεν της βλέπομεν περὶ τώρα, παρά μόνο μαρμαρωμένες επάνω εκεί 'ς τον Παρθενώνα.

(Άκολουθεί)

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΖΑΠΠΕΙΟΥ

Δέν είναι βέβαια ακόμη το salon των Παρισίων, ή Β'. αυτή εκθεσις, που διοργανώνει ή ελληνική καλλιτεχνική Έταιρία. "Αλλ' αναλόγως του καλλιτεχνικού μας περιβάλλοντος και των μυρίων έμποδίων, τα όποια όφείλει να νικήση ό καλλιτέχνης εις τας Άθήνας, το έργον της εταιρίας επιτυχάνει του σκοπού του και παρουσιάζει ένα μελλον Τέχνης πολυ καλλίτερον από το παρελθόν.

Οί κριτάι, οι αιώσιοι κριτάι, οι όποιοι νομίζουν ότι όταν γρυνάζουν και κατακρίνουν άναδεικνύονται μεγάλοι και έπίσημοι, είμπορεί να μην είναι εύχρηστημένοι. "Αλλά όσοι άγαθούν τα ώραία πράγματα, όσους θελγει το Έλληνικόν φως και το Έλληνικόν χρώμα και ή διαύγεια του αιθέρος έξω από το Ζάππειον, δεν είμπορούν παρά να είναι εύχρηστημένοι, διότι και μέσα εις αυτό, επάνω εις τους πίνακας, αντιπροσωπεύεται τόσο καλά και το φως και το χρώμα και ή πνοή έν γίνεται της Έλληνικής φύσεως και της Έλληνικής ζωής.

τέρων φωτογραφιών, οι όποιοι όσον και αν είναι τέλειαι δεν ήμπορούν παρά να αποδίδουν μειωμένη πάντοτε την ζωήν και την χάριν του πρωτοτύπου.

"Η γνώμη Παρισίου γλυπτου διά τας Έλληνίδας έν γίνεται έκθεσις του Ζαππείου είναι τόσον κολακευτική, ώστε δεν θέλω να την αναγράψω διά να μην το πάρουν επάνω των και μετριάσθη ό ζήλος των προς την μελέτην, ή όποια και μόνη θα τας φέρη εις τον φωτεινόν δρόμον της μεγάλης, μεγάλης Τέχνης, που έδξασε τον τύπον μας.

Τεχνοκρίτρια

ΤΑ ΣΑΒΒΑΤΑ

ΤΗΣ 'ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ.

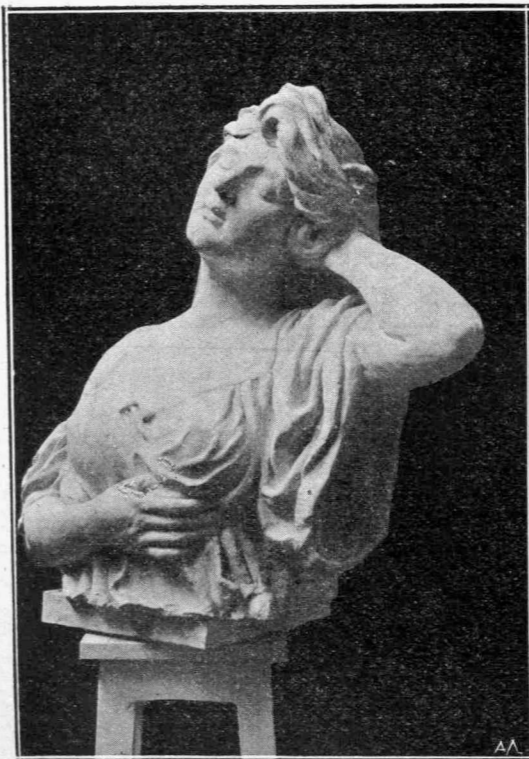
Τα δύο τελευταία υπήρξαν και τα ζωηρότερα. Το πρωτελευταίον συνεχέντρωσε πολύν κόσμον, διότι είχε γνωσθή ότι ό κ. Κ. Χρηστομάνος θα ώμίλει περί γλώσσης, και θα άνεγίνωσκε περικοπές από το βιβλίον του περί της Αυτοκρατείας Έλισάβετ. "Επειτα εις το πρόγραμμα υπήρχε και άρπα υπό της κ. Ίγγλέση, πτυχιούχου άρπιστριας του Ώδείου της Πετρούπολεως.

Και πραγματικώς και ή όμιλία του κ. Χρηστομάνου και ή εκτέλεσις ή άριστοτεχνική της κ. Ίγγλέση ήτο αληθινή γοητεία. Ό πρώτος με το ώραϊον ύφος του ώμίλησε προς τας κυρίας, όπως αυτός είξεύρει να ώμίλη. Και τας έθελξε και έπροκάλεσε ζωηρά τα χειροροκροτήματά των. Και όταν άνέγνωσεν ώραία μέρη από το βιβλίον του, πολυ άλλως τε επίκαιρα, ένεκα της άφιξεως του Γερμανου αυτοκράτορος εις το Άχιλλεϊόν, οι κυρίαί όλαι έδάκρυσαν και έχειροκρότησαν τον συγγραφέα, που τόσον είξεύρει να ώμίλη εις της ψυχές και να τας συνταράττη.

"Η κ. Ίγγλέση με το ώραϊον παιξιμό της έσκόρπισεν ώραίαις μελωδίαις εις τας αιθούσας των γραφείων μας πρωτοφανής απόλαυσις από τας σπανιωτέρας της χειμερινής περιόδου. "Η εύγενής ξένη έδέχθη θερμότατα συγχαρητήρια παρ' όλων και έκφρασιν πολλής έγγνωμοσύνης διά τας αληθμονήτους στιγμάς, άς μάς έχάρισεν. "Επειτα έτραγουδησεν ή θυμουσία κ. Νίνα Φωκιά και ή κ. Μαρία Μομφεράτου, και ή μικρά Μαργαρίτα Άγγελάστου, ή όποια και άπήγγειλεν ώραϊότατα γαλλικά ποιήματα.

Το τελευταίον Σάββατον ό κ. Γο. Εσνόπουλος άνέγνωσεν ένα από τα ώραϊότερα διηγήματά του και έχειροκροτήθη και έδέχθη συγχαρητήρια "Η κ. Παρρέν άνέγνωσεν επίσης τας εκ του Σουνίου έντυπώσεις της και έπειτα ή κ. Παπαδιαμαντοπούλου έψαλλεν ώραία και έμιμήθη με πολυ brío και επιτυχίαν διαφόρους γνωστάς του θεάτρου άοιδούς. "Η δεσποινίς Άγγελάστου άπήγγειλεν ως πάντοτε και επί τέλους έμιμήθη δεξιότατα τον Μουνέ Σουλν και την Σάραν Μπερνάρ. Τέλος άπήγγειλε και ή δεσποινίς Φωτεινή Μπαίρα δύο ώραϊότατα ποιήματα με πολυ, πολυ αισθημα.

Και με το Σάββατον αυτό του Λαζάρου έτελείωσαν οι φιλολογικαι και μουσικαι συγκεντρώσεις, οι όποιαί είχαν εξαίρετικήν επιτυχίαν, χάρις εις τας εύγενεις καλλιτέχνιδας και ερασιτέχνιδας, οι όποιαί προσέφεραν την γοητείαν της τέχνης των, και τους σοφούς φιλόλογους ποιητάς και ώμιλητάς οι όποιοι έθελξαν και έδίδξαν με τας ώραίας όμιλίαις των και τα θαυμάσια άναγνώσματά των. Και εις τούτους και εις εκείνας έκφράζομεν την άπειρον και θερμήν έγγνωμοσύνην μας.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ
Δεσποινίδος Ίουλίας Σκούρου

Το τοπίον, ως είναι φυσικόν, κατέχει εις την έκθεσιν αυτήν, την πρώτην, ίσως και την καλλιτέραν θέσιν. Και είναι άναντιρρήτως το σημείον και ό κλάδος της Τέχνης, εις τον όποιον φέρεται μοιρικός ό "Ελλην καλλιτέχνης. "Η άρμονία της γραμμής και των χρωμάτων μόνον εις την Έλληνικήν φύσιν άπαντοούν τόσον μεθυστικά και ώραία και γραφικά, και το είδος της Τέχνης αυτό θα άναδείξη χωρίς άλλο τους Έλληνας ζωγράφους εις την παγκόσμιον καλλιτεχνικήν ζωήν.

Σήμερον δεν θα άσχοληθώ ειδικώς με το τμήμα της ζωγραφικής. Εις την γλυπτικήν μάς σύρει κατά προτίμησιν ή έλληνίς, ή διά πρώτην φοράν εμφανιζομένη με σοβαράς αξιώσεις τέχνης. Και ναί μεν εις Έλληνίδα γυναίκα όφείλει την ιδείαν αυτήν της γλυπτικής, ό κόσμος, άλλ' όμολογώ ότι δεν έπερίμενα να ιδώ εις το τμήμα αυτό τας Έλληνίδας άμιλλωμένας προς τας ζωγράφους, οι όποιοι τόσον καλά αντιπροσωπεύονται εις το άλλο.

Οί κύριοι θα μου επιτρέψουν να αφιερώσω την πρώτην αυτήν μελέτην μου εις τας πρώτας γλυπτριάς και να επαινέσω τα χέρια εκείνα, που δεν έδειλίασαν να ζητήσουν εις την τέχνην του Φειδίου την άρμονίαν της γραμμής και την αλήθειαν της ζωής και της κινήσεως. "Εκθετριαί γλυπτικών έργων είναι τρείς, ή κ. Γεωργαντή με σύνθεσιν τελείαν εις το κοριτσάκι της που παίζει τον διάβολον, ή δις Ίουλία Σκούρου με την ώραϊαν κοιμωμένην της, την βυθισμένην εις τον κόσμον των όνειρων και ή δις Άγγελική Στεφάνου με το άνάγλυφον της της Παπαρούνας. Νομίζω ότι ή καλλιτέρα κρίσις διά τα καλά έργα είναι ή παράθεσις των καλλι-

ΚΗΠΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ

ΑΠΟ ΤΟ ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ

Τίποτε κοινόν μεταξύ τῆς αὐτοκρατορίας, ἡ ὁποία ἐσκόρπισε θησαυρούς πλοῦτου διὰ τὴν ἐνσάρκωσιν εἰς τὸ Ἀχιλλεῖον μίαν ποιητικὴν τῆς ἐμπνεύσειν καὶ τοῦ Γερμανοῦ Αὐτοκράτορος, τοῦ νέου ἰδιοκτῆτου αὐτοῦ.

Ἐκείνη ἤρχεται καὶ ἐφύγει ἀφανῆς, χωρὶς κανεὶς κανονιοβολισμὸς νὰ χιριεῖ τὴν ἀφίξιν τῆς καὶ κανέν θριαμβευτικὸν ἐμβληματικὸν δόξης νὰ ἐξεγείρη τοὺς κατοίκους τῆς νήσου τῶν Φαιάκων ἀπὸ τὴν καθημερινὴν τῶν ζωῶν. Τῆς ἀκούσεν ἡ μουσικὴ τῶν γαλανῶν κυμάτων, τὰ τραγουδιὰ τῶν πουλιῶν καὶ ἡ μουσικὴ συμφωνίαις τοῦ δάσους καὶ τῆς πλουσίας Κερκυραϊκῆς γλωσσίδος.

Καὶ δι' αὐτὸ ὅσοι ἀγάπησαν τὴν ποιητικὴν βασιλείαν καὶ ὅσοι παρηκολούθησαν τὴν ἐπαναστάσειν τῆς ἐθιμοτυπίας καὶ τὴν δραπέτιδα τῶν αὐλικῶν μεγαλειῶν καὶ πομπῶν, ἠσθάνοντο ὅλας αὐτὰς τὰς ἡμέρας τοῦ θορύβου καὶ τῶν ἐπισήμων ἐορτῶν τοῦ Ἀχιλλείου μίαν μυστικὴν λύπην διὰ τὴν βεβήλωσιν τοῦ ἱεροῦ ἀσύλου ἐκείνης, ἡ ὁποία ἐξῆρε ποιήτρια ἡρώϊς καὶ ἀπέθανε ποιητικὴ μάρτυς.

Λέγουσιν ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ εἰς τὴν νεότητά του ἠγάπα καὶ ἐθαύμαζε τὴν Αὐτοκράτειραν. Ποιητὴς καὶ αὐτὸς εἰς τὸ εἶδός του, ἦτον ἴσως ἀπὸ τοὺς ὀλίγους ποῦ ἐβλεπαν εἰς τὰ βήθη τῆς ποιητικῆς ψυχῆς ἐκείνης καὶ ὁ ὁποῖος τηρεῖ εὐλαβῆ μνήμην καὶ θυμασμὸν πρὸς τὴν μεγάλην νεκράν.

Καὶ ἴσως εἰς τὸ Ἀχιλλεῖον, μετὰ τὰ γέυματα καὶ τὰς βασιλικὰς δεξιώσεις καὶ τὰς οικογενειακὰς ἐορτάς, ὅταν ὁ αὐτοκράτωρ θὰ ἔμενε μόνος μετὰ τὰς σκέψεις του, θὰ ἀφίερωνε τὸ καλλίτερον μέρος τῶν ρεμβασμῶν του εἰς τὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἐπεριφρόνησε τόσον τὴν δόξαν, ποῦ αὐτὸς λατρεύει καὶ τὰς τιμὰς, ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ ἰδική του ζωὴ θὰ ἦτο μαρτύριον.

Καὶ τὸ Ἀχιλλεῖον ἐστὶ ἀδελφῶν σήμερον δύο ἀντιθέτως μεγάλας ψυχάς, τὴν μίαν μεγάλην εἰς τὴν ποιήσιν τῆς σιγῆς καὶ τοῦ πόνου καὶ τὴν ἄλλην μεγάλην εἰς τὸν θόρυβον τῆς δόξης καὶ τὴν ἀνησυχίαν τοῦ θριάμβου.

ΟΙ ΣΥΡΜΟΙ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τὰ ριγωτὰ φορέματα εὐρίσκονται εἰς τὴν δόξαν των. Τὸ σταχτι καὶ μαῦρο ἢ ἄσπρο καὶ μαῦρο εἴτε εἰς στενές, εἴτε εἰς πλατιέρας γραμμές, καθὼς καὶ τὸ ἀνοικτὸ μπῆζ καὶ μαῦρο εἰναι τὰ φορέματα, τὰ πλέον τῆς ἐποχῆς, γαρνιρισμένα μετὰ μαῦρα πλατιὰ σιρῆττα.

Τὸ tailleur εἰναι τὸ φόρεμα τὸ κατ' ἐξοχὴν ἐνδε-

δειγμένον τῆς ἐποχῆς, διότι τὰ ὑποκαμισάκια εἰναι πάντοτε πολὺ τῆς μόδας καὶ εὐκόλυνον τὴν χρῆσιν τοῦ tailleur. Μετὰ ἓνα ἀπλοῦν ἀνδρῶν ὑποκαμισῶν, κάμνετε ὅλας τὰς πρωϊνάς σας ἐξόδους καὶ μετὰ μίαν chemisette πλουσίαν εὐρίσκεσθε μετὰ μεσημβριαν ὠραῖα ντυμένες δι' ἐπισκέψεις ἢ διὰ περίπατον. Τὰ tailleur εἰναι πάντοτε κοντά, ἐγγίζουσι ἢ δὲν ἐγγίζουσι τὴν γῆν καὶ ἡ ρεδιγκότες κονταίνουσι ἀναλόγως, γίνονται ἀνοικτὲς ἐμπρὸς καὶ ποικίλουσι εἰς σχήματα ἰδιότροπα καὶ ὠραῖα. Τὰ κοντὰ ζακετάκια συνήθιζονται ἐπίσης πολὺ, μετὰ μινικὰ ὀλίγον μακρότερα τῶν τελευταίων, ὁπλ. κατεργάμενα ἕως κάτω ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα.

Τὰ καπέλλα μετὰ ὑψηλοτάτους τεπέδες καὶ πολὺ στρογγυλοῦς καὶ μετὰ γύρους πρὸς τὰ κάτω, ὅσων κάσκιες γερμανικῆς, ἢ καὶ σηκωμένα πρὸς τὰ πλάγια μετὰ χρίν. Ἄνθη ἄφθονα καὶ περὰ φανταστικὰ ἄφθονα καὶ αὐτὰ συναγωνίζονται εἰς ὑπεροχὴν. Εἰς τῆς ἀνοικτὲς καὶ χρωματιστὲς ψάβες προτιμῶνται τὰ ἄνθη, εἰς τῆς μαῦρες ψάβες καὶ τρίχες καὶ τούλια τὰ περὰ.

Παριδιὸν

Η ΝΕΑ ΜΟΔΑ

Δύο λάθη τυπογραφικὰ σπουδαιότατα συνέβησαν ἐξ ἀπροσεξίας εἰς δύο εἰκόντας μας τοῦ ὑπ' ἀρ. 944 τεύχους. Αἱ χορευόνουσι μῶσαι ἐπιτοσορηθησαν μαθητρίαι καὶ ἡ κ. Ἄννα Παπαδοπούλου. τὸ γένος Μελλῆ, ἡ Πρόεδρος τῆς Προόδου, ἔγινε κ. Μαρία Μελλῆ. Ἐπίσης ὁ Ἅγιος Γεώργιος τοῦ Θησειοῦ, Ἅγιος Δημήτριος.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ δὲς Γουναράκη, περὶ τῶν θυμασίων σπουδῶν τῆς ὁποίας καὶ ἄλλοτε εἶχαμεν γράψει, μετὰ ἐπεφύλασσε μίαν μεγάλην ἐκπλήξιν. Ὅχι μόνον κατώρθωσεν ἐντὸς τριῶν ἐτῶν νὰ συμπληρώσῃ τὰς φιλολογικὰς σπουδὰς τῆς εἰς τὸ γυναικίον Institut de Neufchatel, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τριάντα πέντε μαθητριῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπέβαλαν αἴτησιν ἐξετάσεων, τῶν πλείστων Ἑλβετίδων καὶ Γαλλίδων, νὰ ἔλθῃ δευτέρα. Ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι μεταξὺ ὄλων αὐτῶν μόνη ἡ Ἑλληνὶς ἐσπούδαζεν εἰς γλώσσαν ξένην δι' αὐτὴν, τότε ἡ ἐπίδοσις τῆς εἰς τὰς σπουδὰς ὑπερβαίνει καὶ τὴν τῆς πρώτης μεταξὺ ὄλων τῶν μαθητριῶν.

Μετὰ πολλὴν ἐπιτυχίαν διεξήχθη ἡ ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου τῶν Ἑπειρωτικῶν Σχολείων διοργανωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν Κυριῶν εὐεργετικῆ ἀγορά. Αἱ εἰσπράξεις τοῦ καλοῦ σωματείου, χάρις εἰς τὰς εὐγενεῖς ἐνεργείας τῶν κυριῶν, ἦσαν πολὺ ἱκανοποιητικαί.

Προσεχῶς ἐκδίδεται εἰς Λεμεσὸν τῆς Κύπρου παρὰ τῆς διαπρεποῦς διευθυντρίας τοῦ ἐκεῖ Παρθενωγαγείου καὶ ἐμπνευσμένης ποιητρίας καὶ πατριωτικῆς δὸς Πολυξένης Δοϊζιάδος χιλιόστιχον περίπου ἔμμετρον ἔπος τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ ψυχὴ τῆς Κύπρου», εἰς ἀνάμνησιν τῆς Τριακονταετοῦς δράσεώς της ὡς παιδαγωγοῦ καὶ μορφωτρίας δύο περίπου γενεῶν τοῦ γυναικείου κόσμου τῆς Λεμεσοῦ. Τὸ ἔπος εἰναι γραμμένον εἰς γλώσσαν δημοτικὴν καὶ μετὰ τὸ πατριωτικὸν πνεῦμα καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς Κύπρου ἐνθουσιασμὸν τῆς συμπαθοῦς ποιητρίας.

Τὸ Συνέδριον τῶν Γυναικῶν τῆς Ἰταλίας ὡς γράφομεν εἰς ἄλλην στήλην ἤρχισεν ἤδη τὰς ἐργασίας του καὶ συνεδριάζει τακτικῶς εἰς ἓνα ἀπέραντον διαμῆρισμα τοῦ Μεγάρου τῆς Δικαιοσύνης. Ἐκαστον τμήμα συνεδριάζει καθ' ἡμέραν εἰς ἰδίαν αἴθουσαν, παρετηρήθη δὲ τοιαύτη ἐκ μέρους τῶν Ἰταλίδων προθυμία πρὸς συζήτησιν τῶν διαφόρων θεμάτων, ὥστε ὅλαί αἱ αἴθουσαι εἰναι γεμάται ἀπὸ κόσμον, εἰς τὸν ὁποῖον συνωθοῦνται καὶ πολλοὶ κύριοι.

Ἡ περισσώτερον ἐνδιαφέρουσα συζήτησις ἦτο ἡ τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων εἰς τὰ σχολεῖα, ἡ ὁποία εἶχεν ὑποβληθῆ πρὸ τινος καὶ εἰς τὴν Ἰταλικὴν Βουλὴν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν σοσιαλιστριῶν κυριῶν ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν, μελῶν τοῦ Συμβουλίου ἦτο τόσον ἀνώτερος τῶν συντηρητικῶν, ὥστε μεθ' ὄλην τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Προεδρίου καὶ τῶν συντηρητικῶν κυριῶν, ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία εἰς τὰ σχολεῖα κατεψηφίσθη.

Πρέπει ὅμως νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι αἱ καταψηφίσασαι τὴν πρότασιν πολέμου ὄχι τὴν θρησκευτικὴν ἀνατροπὴν, ἀλλὰ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Καθολικοῦ κλήρου ἐπὶ τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς τῶν ἀτόμων καὶ τῶν οικογενειῶν, ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἔχει πολιτικὸν μᾶλλον χαρακτῆρα καὶ σπείρει διαιρέσειν καὶ διχονοίας καὶ φυλετικούς φανατισμούς εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς Ρώμης, ἣν ὁ Πάππας ἐπιμένει νὰ θεωρῇ κτήματός του, καθὼς καὶ ὄλην τὴν Ἰταλίαν. Εἰς τὰς πλέον ἐνδιαφερούσας συζητήσεις τοῦ Συνεδρίου τούτου θὰ ἐπανέλθωμεν.

Αἱ Δανίδες ἐκέρδισαν τὴν πολιτικὴν ψῆφον των, χωρὶς πολλὰ βῆσανα καὶ ἀντιδράσεις. Τὸ ψηφισθὲν νομοσχέδιον κανονίζει τοὺς ὅρους τῆς δικαιουμένης

εἰς ψῆφον ὡς ἐξῆς: Πᾶσα Δανὶς ἔκασοι πέντε ἐτῶν, πληρόνους εἴτε αὐτῆ, εἴτε διὰ τοῦ συζύγου της ὄρον 1200 φρ. κατ' ἔτος ἀποκετῶ δικαίωμα ψήφου, ἀρκεῖ νὰ ἔχη ἐγγραφῆ εἰς τὰ μητρώα τοῦ δήμου εἰς ὃν θὰ ψηφισθῇ ἐν ἔτος προτῆτερα. Αἱ Δανίδες δὲν ἐδέχθησαν μετὰ πολὺν ἐνθουσιασμὸν τὸν ὅρον τῆς καταβολῆς φόρου, διότι φρονοῦν ὅτι ὅλαί αἱ τῆς πλούσιαι καὶ πτωχὰ ὀφείλουσι νὰ δικαιῶνται εἰς ψῆφον.

Αἱ ἐνεργεῖται καὶ ἡ ὑπὲρ τῆς ψήφου προπαγάνδα τῶν Δανίδων χρονολογεῖται πρὸ ἐξήντα δύο περίπου ἐτῶν, πρώτη δὲ φεμινίστρια ἦτο ἡ Μαθητὶς Φίμππερ, ὠραιστάτη καὶ πολὺ νέα τότε, ἡ ὁποία ἐγραψε τὸ πρῶτον ὑπὲρ τῆς ἰσότητος τῶν δύο φύλων βιβλίον Προπαγανδίστρια φοβερὰ τοῦ φεμινισμοῦ ὑπῆρξε ἡ καθηγήτρια τῆς φιλολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κοπεγχάγης, διδάκτωρ Ἰδα Φάλμπς- Ἄνσεν, ἡ ὁποία μαζὴ μετὰ τὰ μαθήματά της ἐδίδεκεν εἰς τοὺς μαθητὰς της καὶ τὴν μεταξὺ τῶν δύο φύλων ἀπαραίτητον ἰσότητα διὰ τὴν ἀρμονικὴν ἐξέλιξιν τῆς κοινωνικῆς καὶ οικογενειακῆς προόδου.

Ὁ μέγας Δουξ τοῦ Λουξεμβούργου ἐκοινοποίησεν εἰς τὴν Βουλὴν τῆς χώρας του ὅτι ἀναθέτει εἰς τὴν σύζυγόν του Μαρίαν Ἄνναν τὴν διεξαγωγὴν πάντων τῶν ἰδικῶν του πολιτικῶν καθηκόντων.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Γαλλικὴ Σχολή. Τελευταίως τὸ Βυζάντιον ἀπασχολεῖ πολὺ ὄχι μόνον τοὺς ἀρχαιολόγους, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων, ἰδικούς μας καὶ ξένους. Τόσον δὲ κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον καθὲς τι ἀναφερόμενον εἰς τὰς ὀλίγον παραμεληθείσας αὐτὰς σελίδας μιᾶς ἐποχῆς καθαρῶς Ἑλληνικῆς, ὥστε ἡ περὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Βυζαντίου τελευταία διαλέξεις τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀνδρεάδου, συνεχέντρως πολυπληθέστατον ἀκροατήριον εἰς τὴν Γαλλικὴν σχολὴν. Ὁ κ. Ἀνδρεάδης ἐπραγματεύθη τὸ θέμα του δεξιότατα, ἐξέλεξε δὲ καὶ τὴν πλέον ἀνθηρὰν οἰκονομικὴν περίοδον τοῦ Βυζαντίου, ὥστε νὰ καταπλήξῃ τὸ ἀκροατήριον του μετὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πολυτέλειαν τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, ὡς καὶ τοῦ κράτους ἐν γίνεσι, τὸ ὁποῖον ὑπερέβαινεν οἰκονομικῶς τρία μαζὴ ἀπὸ τὰ πλουσιώτερα σημερινὰ κράτη.

Ἡ Ἁγία Σοφία ἐστοίχισε 360 ἑκατομ. φρ., τὰ ἔσοδα δὲ τοῦ κράτους ἀνῆρχοντο εἰς τρία δισεκατομύρια. Ἡ ὠραία ὁμιλία τοῦ κ. Ἀνδρεάδου ἐχρηροκροτήθη ἐνθουσιωδῶς.

Ἐπειτα ὁ κ. Hollaux ὁμίλησε περὶ ἐπιγραφῆς, ἀνακλυφθείσης τελευταίως εἰς Δῆλον: Τίτλοι ἕως τὴν ἀγνωστοὶ δὲν λείπουν ἀπὸ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτὴν, ἥτις ἀποδεικνύει τὴν συνοχὴν τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν εἰς τὰς αὐλὰς τῶν Πτολεμαίων, τῆς Ρώμης καὶ τοῦ Βυζαντίου καὶ ἐκείθεν εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην καὶ μέρη τῶν ἡμερῶν μας ἀκόμη. Ἡ ἐπιγραφὴ εἰναι «Στόλον Θεῶνος Ἀθηναίων τὸν συγγενῆ Βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ δευτέρου Σωτήρος καὶ ἀρχιδέαρον καὶ ναβαρχον καὶ ἐπιστολαγραφον τεταγμένον δὲ καὶ πρὸς ταῖς ἡνίκαις Σίμαλος Σιμάλον Σαλαμίνιος».

Ὁ κ. Holleaux ἐξήγγαλεν ὅτι ἡ λέξις συγγενὴς δὲν ἔχει τὴν σημερινὴν σημασίαν ἀλλ' ἔχει τὴν σημασίαν ἣν ἀπέδιδε καὶ ὁ Δουδοβίκος XIV εἰς τοὺς στρατηγούς του, τοὺς ὁποίους ὠνόμαζεν ἐξαδέλφους. Ὁ Ἀρχιδέατρος εἰναι ὁ δοκιμαστής τῶν οἴνων, ἀξιωματὸς ὑπάρχον εἰς

τάς συγχρόνους αὐλὰς, καὶ ἐπιστολογράφος ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλείου. Μόνον ὁ τίτλος *τεταγμένος ἐπὶ ταῖς ἡγίαις*, δὲν ἀπαντᾷ μεχρι σήμερον καὶ ἴσως εἶναι ὁ Κοντόσταυλος τοῦ Μεσαιῶνος, καὶ ὁ σταυλάρχης τῶν ἡμερῶν μας. Ὁ κ. Holleaux ὠμίλησε καὶ περὶ τοῦ τίτλου τοῦ ἐπὶ τῶν ἐγγχειριδίων, ὁ ὁποῖος θὰ ἦτο ἢ ὁ ὀπλοφυλάξ ἢ ὁ δῆμιος.

Γερμανικὴ Σχολή. Ὁ κ. Δαίρφελ ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Πνυκὸς περὶ τῆς ἀρχαίας ἀγορᾶς καὶ ἐκεῖθεν συνοδευόμενος ἀπὸ τὸ πολυπληθὲς ἀκρατήριόν του κατῆλθε πρὸς τὸ Θησεῖον ὅπου τελευταίως ἐνήργησεν ἀνασκαφὰς ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία. Ὁ σοφὸς ἀρχαιολόγος διέκρινεν ὑπὸ τὰ βυζαντινὰ ἐρείπια ἄλλα τῶν ἀρχαιοτάτων ἐποχῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ θεμέλια τῆς Βασιλείου Στοᾶς, τῆς οἰκίας δηλαδὴ τοῦ ἀρχοντος Βασιλείου. Ἐπὶ τῇ βίβλιδι τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς ὁ κ. Δαίρφελ προβαίνει εἰς τολμηρὸν συμπέρασμα, κατὰ τὸ ὅποιον τὸ Θησεῖον δὲν εἶναι βωμὸς τοῦ Θησεῖου, ἀλλὰ τοῦ Ἡφαιστοῦ καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ἀφοῦ κατὰ τὸν Πυρσανίαν, ὁ ἐν λόγῳ ναὸς ἔκειτο ὑπὲρ τὴν στοᾶν ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγοραίου Κολωνοῦ. Οὐδεμίαν ἐπιγραφήν ἐν τούτοις εὗρεθη δικαιολογουσα τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, ἡ ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς δὲ ἐποχῆς μετατροπὴ τοῦ Θησεῖου εἰς ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀποδεικνύει, (ὅπως μᾶς εἶπε καὶ ὁ κ. Καμπούρογλου καὶ ὄχι Ἁγίου Δημητρίου ὅπως κατὰ λάθος εἶχαμεν γράψει προχθές) ὅτι τὸ Θησεῖον μας θὰ μὲν ἦτο Θησεῖον καὶ ὄχι Ἡφαιστῆϊον.

Κυρία Ἀρχαιολόγος

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

εἰς τὴν ἐρώτησίν μας διὰ τὴν γλῶσσαν τῶν ἔργων τοῦ κ. Α. Καρκαβίτσα

Ὁμολογῶ, ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξα ὁπαδὸς τῆς μαλλιαρῆς γλώσσης. Ἡ δημῶδης ὁμως ὅταν εἶναι τοσοῦτον γλαφυρῶς γραμμένη, ὅπως τὴν ἀπαντᾷ τις εἰς τὰ ἔργα τοῦ κ. Καρκαβίτσα καὶ ὅταν μάλιστα πρόκειται περὶ θεμάτων τοσοῦτον βαθέος νοήματος, τότε ἡ γλῶσσα αὐτὴ ὄχι μόνον μοῦ ἀρέσει, ἀλλὰ καὶ μὲ τέρπει ἐξ ἴσου ὅπως καὶ ἡ καθομιλουμένη, ὅταν καὶ αὐτὴ ὅπως πρέπει γράφεται.

Ἐν γένει ὁμως τὰ ἔργα τοῦ κ. Καρκαβίτσα καὶ τὴν ἐκφρασίαν αὐτοῦ κατὰ πολὺ τὴν προτιμῶ εἰς τὴν δημῶδην παρὰ εἰς τὴν καθαρεύουσαν.

Ἀλεξάνδρα Π. Ριτσῶν

Ζητεῖτε τὴν γνώμην τῶν ἀναγνωστῶν σας ἐπὶ τῶν δύο διηγημάτων τοῦ κ. Α. Καρκαβίτσα. Εἰς τὸ πρῶτον ἐρρίγησα, εἰς τὸ δεύτερον ἐδάκρυσα. Μοὶ ἤρεσαν καὶ τὰ δύο πολὺ, χωρὶς νὰ μοὶ προξενῆ καὶ μεγάλην αἰσθησὶν ἢ διαφορὰ τῆς γλώσσης. Ἐν τούτοις θεωρῶ ἐπαγωγότερον πᾶν ὅ,τι γράφεται εἰς καθαρεύουσαν δημοτικὴν ἀπὸ πηλαγμένην ἀσυνήθων λέξεων, (ὡς μύνηται, πρωτόλουβον, μονιά, ἔρριζα, ἀχό, γλαρά, λεδέτι, θεοποντή, ἀπλερου, δρολαπας, μαγνάδι, ἀραχλῆ) καὶ μὲ τὸ ὁμαλὸν καὶ φυσιώτατον ὕφος τοῦ Μαραμμένου σας Κρίνου.

Ἐλ. Γ. Ἀργυροῦδα

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Ἡ ἐποχὴ τῆς ἀνοίξεως φέρει μερικὰς ἀνωμαλίαις εἰς τὸν ὄργανισμόν. Διὰ τοῦτο πρέπει πολὺ νὰ προσέχωμεν εἰς τὴν τροφήν μας καὶ εἰς τὴν ἐν γένει ὑγιεινὴν μας διαίταν. Καὶ πρῶτον δὲν πρέπει νὰ βιαζώμεθα εἰς τὴν ἐλάττωσιν οὔτε τῶν φασμαμάτων, οὔτε τῶν σκεπασμάτων. Διότι ἡ θερμοκρασία τῆς ἀνοίξεως εἶναι πάντοτε ἀνώμαλος καὶ ἀκατάστατος καὶ νοσήματα ἱμπεδύνοντας πυρετῶν καὶ κρυολογημάτων ἐν γένει ἐπιπολλάζουσαν τὴν ἐποχὴν αὐτήν. Ἐπειτα οἱ πάσχοντες ἀπὸ ρευματισμοῦ καὶ ἀρθροϊτιδῶς καὶ οἱ νευρικοὶ καὶ οἱ νευρασθενικοὶ ἐνοχλοῦνται ἐν γένει ἀπὸ τὴν μεταβολὴν τῆς ἐποχῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ τροφή πρέπει νὰ εἶναι ἐλαφροτέρα τῆς τοῦ χειμῶνος, πλέον φυτικὴ καὶ εὐπεπτος.

Τὰ νωπὰ ὄσπρια ὡς ὁ ἀρακάς, τὰ πιζέλια, τὰ κουκιά, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγκινάρας καὶ τὰ κολοκύθια κατασκευαζόμενα καταλλήλως εἶναι θρεπτικώτατα. Ἐπειτα ἔχομεν τὰ ψάρια, τὰ νέα κοτοπούλια, τὰ φρέσκα αὐγά, τὰ γαλακτερά τῆς ἐποχῆς ὅπου εἶναι νοστιμώτατα, τὰ φρέσκα τυριά μὲ τὰ ὅποια κατασκευάζομεν πῆττες. Κρέας τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τρώγομεν ὀλίγο καὶ αὐτὸ ἢ ἀρνίον ἢ βιδελάκι.

ΣΥΝΤΑΓΑΙ

Ἀρακάς. Τὸν καθαρίζετε καὶ τὸν βάζετε εἰς μίαν κατσαρόλαν, μὲ ἓνα μάτσο κρεμμυδάκια φρέσκα, μὲ τὴν καρδίαν ἐνὸς μαρουλιοῦ, μὲ ὀλίγο μαιντανόν, μὲ 1 κουταλιὰ μεγάλῃ θούτυρο μὲ ἀλατοπίπερο καὶ μὲ ὀλίγη ζάχαρη. Σκεπάζετε τὴν κατσαρόλα μὲ ἓνα βαθύ πιάτο ἀνεστραμμένο, τὸ ὅποιον γεμίζετε νερὸ καὶ ἀφήνετε νὰ σιγοψηθῆ μὲ σιγανὴ φωτιά. Γίνεται ὠριότατος. Ἄν θέλετε προσθέτετε καὶ κουκιά καθαρισμένα καὶ ἀπὸ τὰ δύο φλοῦδια τῶν ἢ κάμνετε κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ κουκιά μοναχά.

Ψάρι μὲ μαρούλια. Βάζετε εἰς μίαν μακροῦλῃ καραβάνῃ μὲ ὀλίγο λάδι καὶ μὲ ὀλίγα φρέσκα κρεμμυδάκια κομμένα ψιλά τρεῖς τέσσαρες ρίζες μαρούλια τῆς καρδίας καὶ τὰ τρυφερά φύλλα, 1 μάτσο ἀνίθο καὶ μαιντανόν. Προσθέτετε μισὸ ποτηράκι ἄσπρο ἀρεταίνωτο κρασί καὶ ἀφήνετε νὰ βράσουν. Ὅταν εἶναι μισοβρασμένα, τὰ τραβᾶτε εἰς τῆς ἀκρῆς τῆς καραβάνης καὶ βάζετε τὸ ψάρι σας, τὸ ὅποιον ἀφήνετε νὰ ψηθῆ, γυρίζουσα καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη. Ἐὰν θέλετε βάζετε καὶ ὀλίγην ντομάτα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν. Περὶ τὸ τέλος στίβετε ἓνα λεμόνι καὶ ρίπτετε καὶ ὀλίγο τριμμένο ψωμί καὶ ἂν ἔχετε φούρο τὸ βάζετε ὀλίγο.

Γλυκὰ τῆς ἐποχῆς. Εἶναι τὰ παχόφλοδα λεμόνια καὶ πορτοκάλια, τὰ κίτρα καὶ ἡ φράπες. Τὰ λεμόνια καὶ πορτοκάλια πρέπει νὰ εἶναι παχόφλοδα. Τὰ παστρεύετε ἀπὸ τὸ χρωματιστὸ φλοῦδι τῶν καὶ ἔπειτα ὀλόκληρα τὰ βάζετε νὰ βράσουν μέσα εἰς ἓνα μεγάλο τέτζερι νερὸ. Ἐχετε πάντοτε εἰδικὸν τέτζερι γιὰ τὰ γλυκὰ σας κατὰ προτίμησιν ἀνοικτότερον πρὸς τὰ ἐπάνω.

Ὅταν τρυπιῶνται εὐκόλα, τὰ κατεβάζετε καὶ τὰ πλύνετε 2—3 νερά κρύα. Ἐπειτα τὰ κόπτετε εἰς κομμάτια συνειθισμένα ξυρὸ καὶ φλοῦδα μαζή, βγάζετε τὰ κουκούτσια καὶ τῆς ἐσωτερικῆς πέτσας, καὶ βάζετε ἐπάνω εἰς πετσέτες ἀφοῦ τὰ στίψετε ὀλίγο καὶ ἀφαιρέσετε τὰ πολλὰ ὑγρά. Ἐχετε βράσει καὶ δέσει καλά τὴν ζάχαριν σας, εἰς ἀναλογίαν 1 ὀκά ζάχαρι μὲ τέσσαρα λεμόνια, τὴν ἀφήνετε νὰ κρῶσῃ καὶ ρίπτετε τὰ λεμόνια σας μέσα νὰ βράσουν μὲ δυνατὴ φωτιά ὡς πρὸς νὰ δέσουν. Εἰς τὰ πορτοκάλια προσθέτετε καὶ ζουμί μισοῦ λεμονιοῦ. Φράπες καὶ κίτρα γίνονται τὸ ἴδιο.